ՄԱՐԶԻԿ

ՀՄԸՄ

32ՐԴ ՏԱՐԻ, 2013, ԹԻՒ 2 (368) - VOL. XXXII N° 2

السنة الثانية والثلاثون - العدد رقم ٢

مارزيك

مجلة رياضيّة شهريّة
تصدرها جمعية الهومنتمن بيروت

marzig

SPORTS MAGAZINE

Հ.Մ.Ը.Մ.ի ՄԻՋ-ԴԻՒԱՆԱԿԱՆ 8-ՐԴ ԽՈՐՀՐԴԱԺՈՂՈՎ, ՆԻԿՈՍԻԱ

Հ.Մ.Ը.Մ.Ի ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ՎԱՐՉՈՒԹԵԱՆ Բ. ԼԻԱԳՈՒՄԱՐԻ ՀԱՂՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Հ.Մ.Ը.Մ.ի Կեդրոնական Վարչութիւնը իր քառամեայ գործունէութեան ժամանակաշրջանի (2011-2015) երկրորդ լիագումարը կայացուց 28 Մարտ եւ 1 Ապրիլ 2013-ին, Նիկոսիա-Կիպրոս:

Երկօրեայ նիստերու ընթացքին վերագնահատելով Հ.Մ.Ը.Մ.ի աշխարհացրիւ մասնաճիւղերու գործունէութիւններու արձանագրած արժեւորումները եւ հիմնուելով իր ընտրութենէն ի վեր կատարուած իրագործումներուն վրայ, նկատի ունենալով նաեւ մերօրեայ բազմատեսակ մարտահրաւէրները, լիագումարը առաջադրեց առաւելագոյն ներուժ մատակարարել բոլոր մարզերուն մէջ:

Ապահովելու համար միութեան շարունակական յառաջխաղացքն ու աշխատանքներու յարատեւ վերելքը, լիագումարը կարեւորեց Ռազմավարական Ծրագրաւորումի Գործադիր Յանձնախումբին ցարդ իրագործած աշխատանքները, ապա ճշդեց երկրորդ հանգրուանին անոր իրագործելի ծրագիրները, որոնք պիտի գործադրուին ենթայանձնախումբերու եւ Շրջաններու ու Մեկուսի Շրջաններու գործունէութեամբ:

Յաջողցնելու համար քառամեակին համար որոշուած սկաւտական ու մարզական գործունէութիւնները, լիագումարը քննարկեց անոնց մշակուած կազմակերպչական եւ նախապատրաստական աշխատանքներուն մանրամասնութիւնները եւ առաջադրեց իր ներկայացուցիչներուն ու յանձնախումբերուն վստահիլ անոնց իրագործումը:

Նկատի ունենալով որ ընթացիկ տարին կը զուգադիպի Հայաստանի առաջին անկախութեան եւ միութեանս հիմնադրութեան 95-ամեակին, լիագումարը որոշեց Շրջաններուն թելադրել միաժամանակ եւ յատուկ տօնակատարութիւններով արժեցնել պանծալի յիշատակները:

Կարեւորելով Հայոց Ցեղասպանութեան 100-ամեակի ոգեկոչման միջոցառումները, որոշեց այժմէն իր շարքերը զօրակոչի ենթարկել եւ ոչինչ խնայել կատարուելիք աշխատանքներուն նկատմամբ, ինչպէս նաեւ գործօն դերակատարութիւն ունենալ բոլոր նախաձեռնութիւններուն մէջ:

Արծարծելով Արցախի մէջ սկաւտական ու մարզական միաւորներ ստեղծելու կարելութիւնները եւ անոնց գրանցման գործընթացը, որոշեց գործուղումներով եւ տեղւոյն ընծայած յարմարութիւններով յառաջ տանիլ աշխատանքները:

Վերատեսութեան ենթարկելով քոյր մասնաճիւղերու գործունէութիւնները եւ անոնց որդեգրած աշխատելաոճը, յետ քննարկման լիագումարը առաջադրեց յատուկ ուղեգիծի մը հիմամբ շարունակել սկսուած աշխատանքները:

Վերագնահատելով «Մարզիկ» պաշտօնաթերթի լոյս ընծայման անհերքելի կարեւորութիւնն ու պահանջը, որոշեց միաժամանակ օգտագործել արդի համացանցային դրութիւնը եւ անոր ապահովել անհրաժեշտ տարածումն ու նիւթականը:

Անդրադառնալով Սուրիոյ իրավիճակին եւ յատկապէս հալէպահայութեան առօրեայ դիմագրաւած դժուարութիւններուն եւ տագնապներուն, լիագումարը որոշեց բարոյապէս ու նիւթապէս սատար հանդիսանալ Սուրիոյ շրջանին:

Վերարժեւորելով իր գործելաձեւն ու ներ-վարչական կեանքը, ինչպէս նաեւ իր փոխ յարաբերութեան աշխատելաոճը շրջաններու հետ, լիագումարը առաջադրեց կառչած մնալ ընդհանուր կանոնագրութեան թելադրած տրամադրութիւններուն եւ ոգիին:

Վարչութիւնս իր երկօրեայ նիստերու աւարտով, Հ.Մ.Ը.Մ.ի շարքերուն կը յորդորէ յանձնառու գիտակցութեամբ շարունակելու սերունդներու առողջ դաստիարակութիւնը՝ ի փառս եւ ի պանծացումն մեր միութեան ու անոր վեհաբարբառ նշանաբանին «Բարձրացի՛ր-բարձրացուր»ին:

Հ.Մ.Ը.Մ.Ի
ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

Պիւլեղը

MARZIG SPORTS MAGAZIN EDITED MONTHLY BY HOMENETMEN
مارزيك مجلة رياضية شهرية تصدرها جمعية الهومنتمن الرياضي

Հ.Մ.Ը.Մ.ԱԿԱՆ ԿԵԱՆՔ

- Խմբագրական 2
- Հաղորդագրութիւն 3
- Կազմակերպչական 4
- Մեր Տեսակցութիւնները 19
- Պատմութիւն 23
- Արձագանգ 26
- Ծանօթացում 28
- Մասնաճիւղէ Մասնաճիւղ 30
- Մեր Կորուստները 37

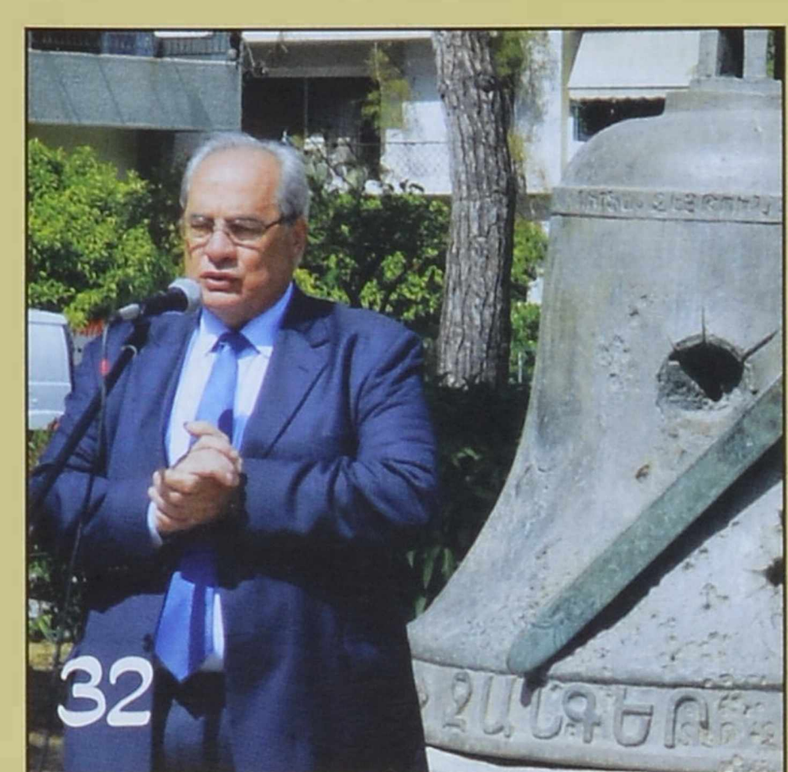

ԲԱԺԻՆՆԵՐ

- Հայազգի Աստղեր 29
- Մանկապատանեկան 38
- Տարբեր Հայեացքով 40

Մարզական ամսաթերթ
Հրատարակութիւն՝ Հ.Մ.Ը.Մ.ի
ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ՎԱՐՉՈՒԹԵԱՆ

32ՐԴ ՏԱՐԻ, 2013, ԹԻՒ 2 (368)

ԽՄԲԱԳԻՐ
Վիգէն Աւագեան

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ ԿԱԶՄ
Սեդա Պէշլեան (Լիբանան), Սեւան Նազարեան (Ֆրանսա), Մարօ Քէշիշեան (Արեւմտեան Մ. Նահանգներ), Յակոբ Խաչատուրեան (Արեւելեան Մ. Նահանգներ), Տիրան Շահինեան (Գանատա), Ռազմիկ Յովհաննիսեան (Հայաստան)

ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԿԱԶՄ
Պատրիկ Կիւլպէնկեան
Գրիգորիս Պողարեան
Աբօ Մոսիկեան

էջադրում - Արշօ Պալեան
Գրաշարութիւն - Շողիկ Պոյաճեան
Colour Seperation - Photogravure Paklayan
Կողքի Ձեւաւորում — Y concept INTERNATIONAL
Տպագրութիւն — ՏՊԱՐԱՆ

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՀԱՍՑԷ
Պուրճ Համուտ, Ճինիշեանի Թաղ
«Սեւան» Շէնք, Գ. Յարկ
Հեռ: 01/248043, Fax: 01/260117
E-mail: marzig@homenetmen.org
P.O. Box: 80486 B. Hammoud, Lebanon

ՑՐՈՒՄ
Լիբանանի մէջ թերթին հատավաճառի սակն է 4000 լ.ո.:
Տարեկան բաժանորդագրութեան սակ ճշդուած է 48000 լ.ո.:
Լիբանանէն դուրս թերթին բաժանորդագրութիւնը կը կատարեն Հ.Մ.Ը.Մ.ի Մեկուսի եւ Շրջանային Վարչութիւնները:
Թերթը ուղղակի Լիբանանէն կը ստացուի անձնական բաժանորդագրութեամբ (Տարեկան սակ՝ Միջին Արեւելեան եւ Եւրոպական երկիրներ $70, Ամերիկա եւ Աւստրալիա՝ $75):

ՈԳԻԻ՛ ՎԵՐԱԾԵԼ

Շինարարական աշխատանքները անպակաս են ազգային մեր կեանքին մէջ: Հ.Մ.Ը.Մ.ն ալ իր բաժինը ունի այդ աշխատանքներուն մէջ: Կը կերտուին Հ.Մ.Ը.Մ.ի նոր կեդրոններ, կը շինուին նոր մարզադաշտեր, կը կառուցուին արդիական բանակավայրեր:

Երեւոյթը խրախուսական է եւ խոր գոհունակութեամբ մը կը հաստատէ, որ զոհողութեան եւ նուիրաբերումի տրամադրութիւնները ոչ միայն չեն ցամքած մեր ժողովուրդին մօտ, այլեւ՝ մնայուն կենսունակութեամբ մը կը յորդին, հակառակ համաշխարհային տնտեսական տագնապին:

Քիչ մը ամէն տեղ կը գտնուին ազգային բարերարներ, որոնք պատկառելի գումարներ կը նուիրեն ազգօգուտ ծրագիրներու իրականացման համար: Ժողովուրդն ալ իր կարգին, յարատեւ ու ամէնօրեայ զոհաբերութեամբ, լայն մասնակցութիւն կը բերէ ազգային կառոյցներու շինութեան գործին: Գաղութէ գաղութ ձեռնարկներու անվերջանալի շարքը բաւարար է գաղափար մը տալու համար, թէ ազգը ի՛նչ կու տայ *հաւաքաբար*, առանց ծափ ու պատիւ պահանջելու:

Բայց երանի՜ ընդհանրական ըլլար այս երեւոյթը: Այդպէս չէ եւ չի կրնար ըլլալ, որովհետեւ մեր մէջ կան մեզի ծանօթ բարերարներուն չափ եւ անոնցմէ շատ աւելի հարուստներ, որոնք անտարբեր նստած են իրենց հարստութեան վրայ եւ իրենց մտքէն չեն անցներ ո՛չ իրենց ողջութեան, ո՛չ ալ յետ մահու կտակով իրենց ունեցածէն բաժին մը հանել հայութեան: Դիւրին չէ բաժնելիլ նիւթէն: Դիւրին չէ մէկ անգամէն ընծայաբերել մեծ գումար մը, որուն իւրաքանչիւր մասնիկին համար կեանք ու հոգի մաշեցուցած է տէրը: Եւ դժուար ըլլալու համար է, որ բարեգործութիւնը գովաբանուած առաքինութիւն մըն է:

Մարդիկ առհասարակ նիւթապաշտ կը ծնին: Դաստիարակութիւնը, ազգային գիտակցութիւնը, միութենական պարտականութեան ըմբռնումներն են, որ հոգեփոխութեան կ'ենթարկեն մարդը ու կը մղեն զայն նիւթական կարելիութիւնները ոգեղէն արժէքներու ի սպաս դնելու, նիւթը ոգիի՛ վերածելու:

Արուեստ է անհատները զոհաբերութեան մղելու կարողութիւնը: Մեր մէջ «բան մը ըլլալու» մարմաջը ունեցողներ շատ կան, «բան մը ընելու» տարտամ ծրագիրներ ունեցողներ ալ կան, որոնք կը փափաքին ձեւով մը օգտակար դառնալ, բայց կ'ապրին տեւական վարանումի մը մէջ. տա՞լ թէ չտալ: Ու տակաւին կան անոնք, որոնք առանց բարերարութիւն մը ընելու կը մեկնին այս աշխարհէն՝ իրենց հարստութիւնը յումպէտս վատնելով: Շատ անգամ հայուն վաստակը օտար պետութեան մը բաժինը դարձնելով:

Հին է այս ցաւը: Ժամանակը եկած է ու քիչ մըն ալ անցած է, որպէսզի լուրջ մտահոգութեան առարկայ դառնայ հայուն հարստութիւնը հայո՛ւն վերադարձնելու կենսական կարեւորութիւնը: Հեռատես ու սրտցաւ անձերու թափած առանձին ճիգերը կարեւոր են այս ուղղութեամբ, բայց անբաւարար են: Կազմակերպուած աշխատանք մը կրնայ աւելի լաւ արդիւնք տալ:

Ազգային-միութենական կեանքին զարգացումը պայմանաւորուած է նիւթական լայն կարողութիւններով: Ճիշդ է, «հոգին գերազանց է քան նիւթը», սակայն առանց նիւթին անդամալուծութեան կը մատնուին մեր բազմաթիւ ծրագիրները:

Դժուարութիւնը մեծ է, սակայն լուծելի է:

Կը բաւէ, որ մարդիկ անդրադառնան, որ հինէն ի վեր, իբրեւ մնայուն արժէք մնացած են ու կը մնան միայն այն հարստութիւնները, որոնք բարեգործութեամբ դարձած են մեր կեանքը շնչաւորող բերդ ու ամրոց, վանք ու դպրոց, հայապահպանման մէկական հնոց:

Մնացեալին ճակատագիրը եղած է հող ու փոշի...

ՀԱՂՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ Հ.Մ.Ը.Մ.Ի ՄԻՋ-ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԴԻՒԱՆՆԵՐՈՒ 8-ՐԴ ԽՈՐՀՐԴԱԺՈՂՈՎԻ

Հ.Մ.Ը.Մ.ի Կեդրոնական Վարչութեան նախաձեռնութեամբ, շրջաններու միջ-վարչական դիւաններու 8-րդ խորհրդաժողովը տեղի ունեցաւ 29, 30 եւ 31 Մարտ 2013-ին՝ Նիկոսիա, Կիպրոս:

Հ.Մ.Ը.Մ.ի Կեդրոնական Վարչութեան կողքին, խորհրդաժողովին կը մասնակցէին Հ.Մ.Ը.Մ.ի 7 Շրջանային եւ 6 Մեկուսի շրջաններէ 40 վարչական քոյրեր եւ եղբայրներ:

Խորհրդաժողովը նախ եւ առաջ լսեց շրջաններու իրավիճակին, գործունէութեան եւ դժուարութեանց մասին զեկուցումներ: Ապա, Կեդրոնական Վարչութիւնը իր քառամեայ ծրագիրին հիմամբ ներկայացուց կատարուած աշխատանքները եւ իրագործումները, ինչպէս նաեւ փոխանցեց յառաջիկայի իր ծրագիրներուն առընչուող մանրամասնութիւնները:

Ռազմավարական ծրագրաւորումի գործադրութեան ծիրին մէջ ներկայացուեցան մանրամասնութիւններն ու հանգրուանները, դիմագրաւուած դժուարութիւնները եւ յառաջիկային զանոնք կանխարգիլելու համար նկատի առնուած քայլերը: Շեշտուեցաւ շրջաններու միջեւ գործակցութեան կարեւորութիւնը՝ ապագայի աշխատանքներու իրականացման համար:

Սկաուտական աշխատանքներու մարզին մէջ, Կեդրոնական Վարչութիւնը ներկայացուց իրագործելի ծրագիրները, միջ-ցամաքամասային խմբապետական վերաորակաւորման դասընթացքներու մանրամասնութիւնները, «Արարատեան» կարգի մասնակցութեան վերանայուած պայմանները, 2014-ի ամրան իրագործելի Համա-Հ.Մ.Ը.Մ.ական 10-րդ բանակումին առնչուող մանրամասնութիւնները, գիրքերը վերամշակելու եւ կայքէջին վրայ տեղադրելու ծրագիրները:

Մարզական բնագաւառին մէջ, Կեդրոնական Վարչութիւնը ներկայացուց մարզական յանձնախումբին պատրաստած եւ 2013-ի ամրան Հայաստանի մէջ տեղի ունենալիք Համա-Հ.Մ.Ը.Մ.ական 9-րդ մարզախաղերու ամբողջական ծրագիրները եւ յայտագիրներուն ընթացքը, ինչպէս նաեւ՝ բացման հանդիսութեան, յայտագիրին, դաստիարակչական բաժինին եւ այցելութիւններուն առնչուող մանրամասնութիւններ:

«Մարզիկ» պաշտօնաթերթին առնչութեամբ կատարուեցան դժուարութեանց մատնանշումներ եւ զանոնք հարթելու կարելիութիւններուն մասին խօսուեցաւ: Փոխանցուեցան նաեւ գաղափարներ ու կարծիքներ՝ շրջանները թերթին տարածման աշխատանքին մէջ աւելի ներգործօն դարձնելու համար:

Արծարծուեցան Հ.Մ.Ը.Մ.ի 95-ամեակի տօնակատարութիւնը միացեալ թուականով կատարելու ծրագիրին մանրամասնութիւնները: Փոխանցուեցան անհրաժեշտ թելադրանքներ եւ կատարուեցան առաջարկներ:

Ցեղասպանութեան 100-ամեակին ուղղութեամբ փոխանցուեցաւ 100-ամեակի կեդրոնական յանձնախումբին մէջ Հ.Մ.Ը.Մ.ի Կեդրոնական Վարչութիւնը ներառնելու որոշումը՝ յանձինս ատենապետ եղբ. Գառնիկ Մկրտիչեանին: Ներկայացուեցան առաջարկներ Հ.Մ.Ը.Մ.ի առնչուող ոգեկոչման պատշաճ ձեւերուն մասին:

Շար.ը էջ 27

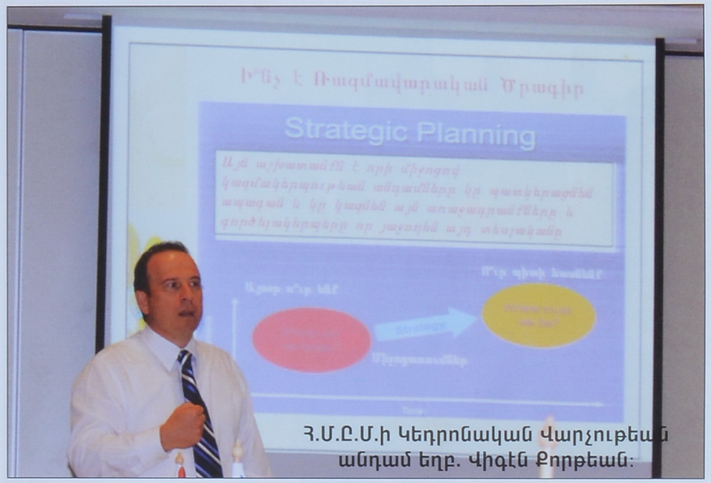

Հ.Մ.Ը.Մ.ի Կեդրոնական Վարչութեան անդամ եղբ. Վիգէն Քորթեան:

Հ.Մ.Ը.Մ.ի Կեդրոնական Վարչութեան անդամ եղբ. Կարպիս Գապասագալեան:

ՍԵՐՆԴԱԿԵՐՏՈՒՄԻ ԱՌԱՔԵԼՈՒԹԵԱՄԲ

Հ.Մ.Ը.Մ.Ի ՄԻՋ-ԴԻՒԱՆԱԿԱՆ 8-ՐԴ ԽՈՐՀՐԴԱԺՈՂՈՎԸ Կ՚ԱՐԺԵՒՈՐԷ 2011-2013 ԵՐԿԱՄԵԱԿԻ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԸ ԵՒ ԿԸ ՀՈՒՆԱՒՈՐԷ 2013-2015 ԵՐԿԱՄԵԱԿԻ ԾՐԱԳԻՐՆԵՐԸ

Սեւան Նազարեան
ՆԻԿՈՍԻԱ-ՓԱՐԻԶ

Երբ միջազգային դէտերու լուսանկարչական ոսպնեակները կը նկարէին ու կը խօսէին Միջերկրականի ծոցին պատմութիւն ունեցող կղզիի՝ Կիպրոսի ապրած տնտեսական ու քաղաքական տագնապին մասին, Հ.Մ.Ը.Մ.ի ու անոր անդամներուն լուսանկարչական գործիքները այլ պատմութիւն մը անմահացնելու եւ իր մութեան համար պատկառելի այլ էջ մը բանալու կը ջանային։

Այո՛, Կիպրոսի Նիկոսիա քաղաքին մէջ, 29, 30, 31 Մարտ 2013-ին կը գումարուէր Հ.Մ.Ը.Մ.ի Շրջանային եւ Մեկուսի Վարչութիւններու 8-րդ միջ-դիւանական խորհրդաժողովը։

Համաձայն կարգին, Հ.Մ.Ը.Մ.ի Պատգամաւորական Ժողովներէն երկու տարի ետք կը գումարուին միջ-դիւանական խորհրդաժողովները, որոնք կը նպատակադրեն գնահատումը կատարելու մինչ այդ կատարուած աշխատանքին, եւ մտածելու ապագային համար նախատեսուած ծրագիրներուն գործադրման մասին։

Ժողովը տեղի ունեցաւ Նիկոսիոյ «Սեմըլի» պանդոկին մէջ, ներկայութեամբ Հ.Մ.Ը.Մ.ի Կեդրոնական Վարչութեան 11 անդամներու, Կեդրոնական Վարչութեան գործավարին, եւ միութեան 7 Շրջանային եւ 6 Մեկուսի շրջաններէ 40 վարչական քոյր- եղբայրներու (Հայաստանէն, Արեւմտեան Միացեալ Նահանգներէն, Արեւելեան Միացեալ Նահանգներէն, Աւստրալիայէն, Գանատայէն, Հարաւային Ամերիկայէն, Լիբանանէն, Կիպրոսէն, Փարիզէն, Լոնտոնէն, Երուսաղէմէն, Քուէյթէն եւ Պուլկարիայէն)։

Խորհրդաժողովը վեց նիստերով սպառեց օրակարգի իր կէտերը։

Խորհրդաժողովին եզրափակիչ հանդիպումը հանդիսացաւ Կիպրոսի Հ.Մ.Ը.Մ.-Հ.Ե.Մ.ի Մեկուսի վարչութեան կազմակերպած ճաշկերոյթը։

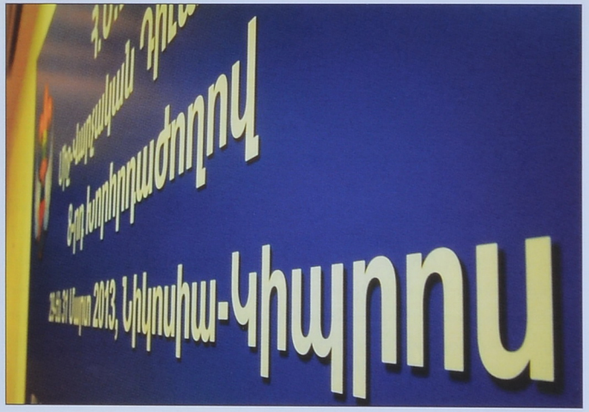

Հ.Մ.Ը.Մ.ի Կեդրոնական Վարչութեան ատենապետ եղբ. Գառնիկ Մկրտիչեան:

ԽՈՐՀՐԴԱԺՈՂՈՎԻ ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԲԱՑՈՒՄ

Ուրբաթ, 29 Մարտի առաւօտեան, «Սեմըլի» պանդոկի սրահէն ներս տեղի ունեցաւ Հ.Մ.Ը.Մ.ի միջ-դիւանական 8-րդ խորհրդաժողովին պաշտօնական բացումը՝ «Յառաջ նահատակ» քայլերգի երգեցողութեամբ եւ Կեդրոնական Վարչութեան ատենապետ եղբ. Գառնիկ Մկրտիչեանի բացման խօսքով: Եղբ. Մկրտիչեան ներկաները հրաւիրեց մէկ վայրկեան յոտնկայս լռութեամբ յարգելու յիշատակը մահացած Հ.Մ.Ը.Մ.ական քոյր-եղբայրներու: Ապա ան շեշտեց նման խորհրդաժողովներու անհրաժեշտութիւնը միութեան յառաջդիմութեան համար:

Եղբ. Մկրտիչեան շնորհակալութիւն յայտնեց խորհրդաժողովի հիւրընկալ շրջանին՝ Կիպրոսի Հ.Մ.Ը.Մ.-Հ.Ե.Մ.ին եւ յաջողութիւն մաղթեց ժողովի աշխատանքներուն:

ՇՐՋԱՆՆԵՐՈՒ ԶԵԿՈՅՑ

Յաջորդաբար, իրենց երկամեայ գործունէութեան զեկոյցները ներկայացուցին Շրջանային եւ Մեկուսի շրջաններու ներկայացուցիչները (Սեպտեմբեր 2011, Հ.Մ.Ը.Մ.ի 10-րդ Պատգամաւորական ժողովէն մինչեւ օրս):

Զեկուցաբերներն էին եղբ. Գառնիկ Աբրահամեան (Արեւմտեան Միացեալ Նահանգներ), քոյր Էլիզապէթ Տրամկոչեան (Արեւելեան Միացեալ Նահանգներ), եղբ. Տիրան Վահրատեան (Աւստրալիա), եղբ. Տիրան Շահինեան (Գանատա), եղբ. Լուիս Կոստանեան (Հարաւային Ամերիկա), եղբ. Հայկ Թապագեան (Լիբանան), եղբ. Էդմոնտ Աբրահամեան (Լոնտոն), եղբ. Սերոբ Սահակեան (Երուսաղէմ) եւ եղբ. Վահէ Պաղճեան (Քուէյթ):

Շրջաններու զեկոյցներուն մէջ խորհրդանշական եւ յատկանշական տեղ կը գրաւէր բացակայ չրջանի մը զեկոյցը: Շրջան, որ իր հիմնադրութեան օրէն ի վեր ո՛չ մէկ օր բացակայ եղած է միութենական կեանքէն, ունեցած է աշխատանքային լայն դաշտ, դաստիարակած է սերունդներ. իր օրրանէն ինչ-ինչ պատճառներով հեռացած անդամները շարունակած են մնալ հաւատարիմ անոր տածած դաստիարակութեան եւ տարբեր գաղութներէ ներս, իւրաքանչիւր «քարի տակ»է գլուխ ցցած միութենական իրենց գործօն մասնակցութեամբ:

Այդ չրջանը կը հանդիսանար Հ.Մ.Ը.Մ. Սուրիան, որ քաղաքական պայմաններու բերումով «տուն» մնացած էր, սակայն ժողովին ներկայ էր հոգուով ու սրտով:

Սուրիոյ Շրջանային Վարչութիւնը ժողովին յղած էր իր այնքան յուզիչ սրտի խօսքը, որ կարդացուեցաւ Կեդրոնական Վարչութեան ատենապետ եղբ. Գառնիկ Մկրտիչեանի կողմէ: Նամակին յուզիչ ալիքները թրթռացին իւրաքանչիւր ժողովականի սրտէն ներս, «Բայց այս դաժան պայմաններով հանդերձ, մենք կը յաջողինք մեր գոյութիւնը պահպանել եւ նուազագոյն սահմաններու մէջ գոնէ հաւաքուիլ եւ անսակարկ օգտակար դառնալ գաղութի շտապ օգնութեան բոլոր աշխատանքներուն: ...Մենք, որպէս Հ.Մ.Ը.Մ.ականներ, գիտակից մեր գաղափարաբանութեան եւ վեհ սկզբունքներուն, կը ջանանք մեր անկարելին ընել՝ կանգուն պահելու մեր ազգային - միութենական բոլոր կառոյցները»: (Խօսքին ամբողջութիւնը տեսնել էջ 16-17):

Յուզիչ, նոյն ատեն խրախուսիչ ու գօտեպնդիչ այդ տողերը չէին կրնար անարձագանգ մնալ ժողովականներուն մօտ, որուն անմիջական անդրադարձը եղաւ միութենական գործակցական առաջարկ՝ բարոյական թէ նիւթական:

Առաջին հերթին իւրաքանչիւր շրջան իր գործակցական գիրը փոխանցեց Սուրիոյ շրջանին, այնուհետեւ Կեդրոնական Վարչութեան խորհրդանշական նուիրատուութեան վրայ գումարուեցան ժողովականներու անհատական նուիրատուութիւնները, որոնց գումարը հասաւ շուրջ 11 հազար ամ. տոլարի:

ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ՎԱՐՉՈՒԹԵԱՆ ԵՐԿԱՄԵԱՅ ԳՈՐԾՈՒՆԷՈՒԹԵԱՆ ԶԵԿՈՒՅՑՈՒՄ

Հ.Մ.Ը.Մ.ի Կեդրոնական Վարչութեան երկամեայ գործունէութեան տեղեկագիրը ներկայացուց ատենադպիր եղբ. Կարպիս Գապասագալեան:

Կեդրոնական Վարչութիւնը Պատգամաւորական 10-րդ ժողովէն ի վեր գումարած է երկու լիագումար նիստեր՝ 5-7 Նոյեմբեր 2011-ին, Պէյրութ, իսկ երկրորդը՝ 28 Մարտ 2013-ին, Կիպրոս, միջդիւանական 8-րդ խորհրդաժողովի նախօրեակին։

Կեդրոնական Վարչութիւնը, հիմնուելով Պատգամաւորական Ժողովի թելադրանքներուն վրայ, յառաջացուցած է վեց յանձնախումբեր՝ Ռազմավարական Ծրագրաւորումի Գործադիր Յանձնախումբ, սկաուտական, համա-Հ.Մ.Ը.Մ.ական մարգախաղերու, արհեստագիտական-տեղեկատուութեանց, «Մարզիկ» պաշտօնաթերթի եւ քոյր մասնաճիւղերու։

Իր կարգին, Ռազմավարական Ծրագրաւորումի Գործադիր Յանձնախումբը իր ծրագիրները յառաջ տանելու համար Կեդրոնական Վարչութեան միջոցով շրջաններու ներկայացուցիչներով յառաջացուցած է ութ ենթայանձնախումբեր։

Համահայկական տարողութեամբ աշխատանքներու ծիրէն ներս, Կեդրոնական Վարչութենէն եղբ. Գառնիկ Մկրտիչեան մաս կը կազմէ Հայկական Յեղասպանութեան 100-ամեակի ոգեկոչման կեդրոնական մարմնին։ Իսկ Համահայկական Խաղերու Համաշխարհային Կոմիտէին մէջ Հ.Մ.Ը.Մ.ը կը ներկայանայ երեք անդամներով՝ եղբայրներ Ստեփան Տէր Պետրոսեան, Հրաչ Սիսեռեան եւ Յարութիւն Յարութիւնեան։

Սկաուտական մարզէն ներս, 2012-ին, Կեդրոնական Վարչութեան հովանաւորութեամբ եւ Հ.Մ.Ը.Մ.-Հ.Ա.Մ.Կ.ի նախաձեռնութեամբ, հայ սկաուտութեան հիմնադրութեան 100-ամեակի պանծալի յիշատակին նուիրուած ընդհանուր բանակումը տեղի ունեցած է Հայաստանի մէջ եւ վայելած է Համաշխարհային Սկաուտական Շարժումի ընդհանուր քարտուղարին ներկայութիւնը։

Օգոստոս 2012-ին, Ծաղկաձորի մէջ Հայաստան, իրագործուած է համա-Հ.Մ.Ը.Մ.ական խմբապետական Զ. համագումարը։ Ընթացքի մէջ են սկաուտական կարգերու գիտելիքներու գիրքերու վերամշակման եւ արդիականացման աշխատանքները, խմբապետներու վերաորակաւորման դպրոց-բանակումները ցամաքամասերու մէջ եւ «Արարատեան» կարգը։

Միութեան պաշտօնաթերթը՝ «Մարզիկ» Հ.Մ.Ը.Մ.ի 10-րդ Պատգամաւորական Ժողովէն ի վեր լոյս տեսած է կանոնաւոր ձեւով, ամսական դրութեամբ, 14 թիւեր։ Շարունակուած է «Մարզիկ»ի խմբագրականներուն անգլերէն թարգմանութիւնը եւ միութեան համացանցի կայքէջին վրայ տեղադրումը։ Իբրեւ նորութիւն, խմբագրականը հայերէնով սկսած է տեղադրուիլ միութեան դիմատետրի էջին վրայ։

Հ.Մ.Ը.Մ.ի Կեդրոնական Վարչութեան անդամ եղբ. Վիգէն Դաւթեան։

Կեդրոնական Վարչութիւնը հիմնուելով միութեան շքանշաններու տուչութեան կանոնագիրին վրայ, 2012-ին «Արժանեաց» շքանշանով պարգեւատրած է վաստակաւոր եղբայրներ։

ՌԱԶՄԱՎԱՐԱԿԱՆ ԾՐԱԳԻՐԻ ԳՈՐԾԱԴՐՄԱՆ ՀԱՆԳՐՈՒԱՆՆԵՐ

Խորհրդաժողովին կարեւոր օրակարգերէն մէկն էր Ռազ-

մավարական Ծրագրաւումի Գործադիր Յանձնախումբին զեկոյցը։

Հ.Մ.Ը.Մ.ի 9-րդ Պատգամաւորական Ժողովին ծրնունդ առած գաղափարը՝ միութեան ապագայ ռազմավարութիւնը ճշդելու, մարմին ստացած էր օրին, յանձնախումբի մը կազմութեամբ։

Անոր քառամեայ տքնաջան ուսումնասիրութիւններն ու աշխատանքին արգասիքը՝ ներկայացուած էր 10-րդ Պատգամաւորական Ժողովին եւ ստացած գործնականացման հանգրուաններու անցնելու կանաչ լոյսը։

Արդ, Կեդրոնական Վարչութեան անդամ եղբայրներ Վիգէն Քորթեան (Աւստրալիա) եւ Վիգէն Դաւթեան (Արեւմտեան Մ. Նահանգներ) Ռազմավարական Յանձնախումբին կողմէ պատրաստուած փաւուրը փոյնթի միջոցով ներկայացուցին ամփոփ պատմականը յանձնախումբին յանձնառութեան, կտրած ճամբուն, նախագիծին պատրաստութեան ու վերլուծման, ապա՝ Պատգամաւորական Ժողովին կողմէ որդեգրման, իսկ այժմ, նոր հունի մէջ մտած՝ գործադրման հանգրուանին, ուր ենթայանձնախումբերու կազմութեամբ աշխատանքները ընթացքի մէջ դրուած են։ Պատրաստուած են ծրագրաւորումի ցուցակի օրինակներ եւ ճշդուած են աշխատանքի ժամկէտներ։

Ռազմավարական Յանձնախումբին անունով եղբայրները բացատրեցին յանձնախումբին ակնկալութիւնները դիւաններէն։ Անոնք ժողովի ուշադրութեան յանձնեցին, թէ այսօրուան ներկայացուած պատկերը կը նպատակադրէր դիւաններուն փոխանցել իրավիճակը, որպէսզի շրջանները որդեգրեն ու գործնականացման ճամբու ընթացքին իրենց նեցուկն ու մասնակցութիւնը բերեն։

Եղբ. Քորթեան խորհրդաժողովի մասնակից քոյր-եղբայրները նկատեց «առաքեալ»ներ, որոնք պարտականութիւնը ունին ռազմավարական ծրագրի աշխատանքները փոխանցելու իրենց վարչութիւններուն, իրազեկ դարձնելու զանոնք, որպէսզի մասնաճիւղերէն անդամներ նախ գործօն մասնակցութիւն ունենան ենթայանձնախումբերէն ներս, այնուհետեւ նպաստեն այդ աշխատանքին գործադրման, որուն լրումը պիտի հանդիսանայ միութեան յարատեւութեան եւ զարգացման գրաւականը, այսօրուան հայ մարդու պահանջները գոհացնող։

Այնուհետեւ, լուսաբանական հարցումներու ընդմէջէն ներկայացուեցան պարզաբանումներ ծրագրի իրագործման կարելիութեանց, հաւանականութիւններու եւ հաղորդակցական հարցերու շուրջ, որուն շղթային ընդլայնումը իր արդիւնաւէտ անդրադարձը կ'ունենայ ծրագրին իրագործման մէջ։

ԿԱՏԱՐՈՒԵԼԻՔ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐ

ա) Մարզական

Համա-Հ.Մ.Ը.Մ.ական 9-րդ մարզախաղեր (27 Յուլիս - 3 Օգոստոս 2013 Հայաստան)

Կեդրոնական Վարչութիւնը ներկայացուց 2013-ի ամրան, Հայաստանի մէջ տեղի ունենալիք համա-Հ.Մ.Ը.Մ.ական 9-րդ մարզախաղերուն ամբողջական ծրագիրն ու յայտագիրը, բացման եւ փակման հանդիսութիւններուն ընթացքը, մարզիկներու դաստիարակչական բաժինը եւ այցելութիւններու հետ առնչուած մանրամասնութիւնները։

Մարզական յանձնախումբի կողմէ եղբ. Հրաչ Շմաւոնեան պատասխանեց ժողովականներու հարցումներուն, յաւելեալ լուսաբանութիւններ տալով մարզախաղերու կազմակերպչական խնդիրներուն, Հայաստանի մէջ պետական մարմիններու հետ հաստատուած կապերուն եւ իրագործումներուն մասին։

բ) Սկաուտական

Շաբաթ, 30 Մարտի առաւօտեան նիստը բացուեցաւ սկաուտական ծրագիրներուն եւ նախատեսուած աշխատանքներուն նուիրուած օրակարգով։

Կեդրոնական Վարչութեան ատենադպիր, սկաուտական բաժնի պատասխանատու եղբ. Կարպիս Գապասազալեան մանրամասն կերպով ներկայացուց յառաջիկայ երկու տարիներուն նախատեսուած սկաուտական գործունէութիւնները։

Գլխաւոր բաժանումներ են՝

- **Խմբապետներու վերաորակաւորման դասընթացք (2013-ի ամրան)**

2013-ի ամրան տեղի պիտի ունենան խմբապետներու վե-

բարակաւորման երկու դասընթացքներ, բաժնուած ցամաքամասային դրութեամբ՝ Միջին Արեւելք-Եւրոպա (միացեալ) եւ Ամերիկաներ (Արեւելեան, արեւմտեան, հարաւային)։

Այս դասընթացքին նպատակն է բարելաւել խմբապետներու եւ պատասխանատուներու կարողականութիւնները, բարձրացնել անոնց սկաուտական մակարդակը։

«Արարատ»եան» Կարգ (2014)

«Արարատեան» կարգի ուղղութեամբ, եղբ. Գապասագալեան կատարեց պատմականը նշեալ կարգին, որ առաջին անգամ տրուեցաւ 2010-ի Համա-Հ.Մ.Ը.Մ.-ական բանակումի օրերուն, 10 խմբապետ-խմբապետուհիներու, որոնք լրացուցին տեսական դասընթացք մը, ապա գործնական բանակում մը։ Եղբայրը մատնանշեց, թէ Համա-Հ.Մ.Ը.Մ.-ական Խմբապետական Զ. Համագումարը շեշտեց այս կարգին համար իբրեւ թեկնածու միաւորի խմբապետ եւ վեր խմբապետներու մասնակցութիւնը։

Այս կարգին ընթացքը կը նախատեսուի 2014-ին, Համա-Հ.Մ.Ը.Մ.-ական 10-րդ բանակումի շրջանին։

Համա-Հ.Մ.Ը.Մ.-ական 10-րդ Ընդհանուր Բանակում

Ապա, եղբ. Գապասագալեան խօսեցաւ Համա-Հ.Մ.Ը.Մ.-ական 10-րդ բանակումի կազմակերպչական աշխատանքներուն մասին (2014)։ Արձանագրենք, որ չորս տարին անգամ մը տեղի կ'ունենան նման բանակումներ, ուր կը համախմբուին աշխարհի բոլոր կողմերէն մեծ թիւով Հ.Մ.Ը.Մ.-ական սկաուտ-արենոյշներ։

Եղբ. Գապասագալեան անդրադարձաւ բանակումի կազմակերպչական աշխատանքներուն, Հ.Մ.Ը.Մ.-Հ.Ա.Ս.Կ.-ի բանակավայրին մօտ նոր տրամադրուած բանակավայրին, որ ներկայ դրութեամբ օգտագործելի վիճակի մէջ չի գտնուիր,

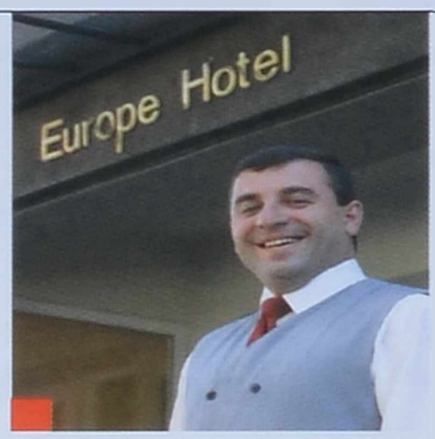

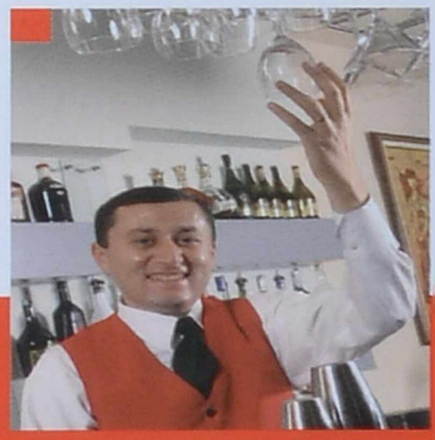

Full of Charme Hotel, *New Construction, French Architecture, International Standards, 100 m from the Republic Square and 15 minutes from the Yerevan International Airport.*

44 Rooms and 3 Suites with all comforts, *all climate controled, minibar, shower or bathroom with private WC, hairdryer. Satellite TV, international direct dial phone. Internet & Email access.*

Individualized and personal service, *24 hour reception and room service*

Bar

EuropeHotel

Feel at home, away from home . . .

www.europehotel.am

Reservations

Yerevan
32-38, Hanrabedoutian Street,
Yerevan 375010, Armenia
Tel 374 10 54 60 60 • Fax 374 10 54 60 50
sales@europehotel.am

տափարակ չըլլալուն պատճառով։ Ան նշեց մասնակիցներու թիւին սահմանափակումը, բանակումի յաջողութեան մտահոգութենէն թելադրուած։

Սկաուտական կարգերու գիրքեր

Սկաուտական բաժնին մէջ, եղբ. Գապասագալեան անդրադարձաւ նաեւ սկաուտական կարգերու գիտելիքներու գիրքերու վերամշակման եւ արդիականացման ու նոր հրատարակման հարցին, ինչպէս նաեւ համացանցի կայքէջի վրայ տեղադրման խնդրին։

Սկաուտական հարցերով ելոյթ ունեցաւ նաեւ Կեդրոնական Վարչութեան անդամ եղբ. Բագրատ Եսայեան, որ նաեւ անդամ է Համաշխարհային Սկաուտական Շարժումի Բիւրոյին։

Եղբայրը բացատրեց ու ներկայացուց այն առաւելութիւնները, որ կ՚ընձեռէ Համաշխարհային Սկաուտական Շարժումին Հ.Մ.Ը.Մ.-Հ.Ա.Մ.Կ.ին մաս կազմելը։ Հ.Մ.Ը.Մ.-Հ.Ա.Մ.Կ.ի դրօշին տակ Հ.Մ.Ը.Մ.ի որեւէ մասնաճիւղ կամ անդամ կրնայ մասնակցիլ համաշխարհային նախաձեռնութիւններու կամ ձեռնարկներու։ Իրենց զեկուցումներու աւարտին եղբայրները պատասխանեցին ժողովականներու հարցումներուն։

Հ.Մ.Ը.Մ. Հիմնադրութեան 95-ամեակ

2013-ը կը համընկնի Հ.Մ.Ը.Մ.ի հիմնադրութեան 95-ամեակին, որուն պաշտօնական խորհրդապատկերը արդէն կ՚օգտագործուի Հ.Մ.Ը.Մ.ական որեւէ գործունէութեան ընթացքին եւ տարին կը խորհրդանշուի ինքն իր թիւով հարստացած տարեդարձով։

Հ.Մ.Ը.Մ.ի 8-րդ միջ-դիւանական խորհրդաժողովը առիթ մրն էր ուղղակի թելադրանք կատարելու Կեդրոնական Վարչութեան կողմէ, որպէսզի միութեան բոլոր մասնաճիւղերը Նոյեմբերի երկրորդ շաբաթավերջը փառաչուք ձեւով տօնախմբեն Հ.Մ.Ը.Մ.ի հիմնադրութեան 95-ամեակը։

Ժողովականները այս ուղղութեամբ կատարեցին առաջարկներ, ինչպէս՝ շրջաններու ձեռնարկներու յաջորդաբար տեղադրումը համացանցի վրայ, 5-6 վայրկեան տեւողութեամբ տեսաշար մը ստեղծելով։ Բայց նաեւ՝ միացեալ նոյնանման ձեռնարկի մը կազմակերպումը։

Միտքերու բիւրեղացումներէ ետք, Կեդրոնական Վարչութեան կողմէ հետագային ուղղութիւններ կը տրուին այս գծով։

գ) Հայկական Ցեղասպանութեան 100-ամեակ

Կեդրոնական Վարչութեան այս քառամեակը կը զուգադիպի Հայկական Ցեղասպանութեան 100-ամեակի ոգեկոչման, որուն կազմակերպիչ համահայկական կեդրոնական մարմնին մաս կը կազմէ Հ.Մ.Ը.Մ.ը։

Արդ, Կեդրոնական Վարչութիւնը ժողովին ընթացքին թելադրեց իր մասնաճիւղերու դիւաններուն, որ Հ.Մ.Ը.Մ.ը մաս կազմէ իւրաքանչիւր երկրէ ներս գործող յանձնախումբերուն եւ այդ ճամբով իր ներդրումը բերէ ազգային տարողութեամբ այս կարեւոր նախաձեռնութեան։

Ընթացիկ դարձած առաջարկներէ եւ ձեւերէ դուրս գալու հեռանկարով, ժողովը մտայղացումը ունէր, իբրեւ Հ.Մ.Ը.Մ., իր սկաուտական ենթաբաժանումին միջոցով, անպայման նորութիւն մը բերելու միջազգային ընտանիքէն ներս այս նիւթին արծարծման առումով։ Գիտակցելով, որ սկաուտութիւնը քաղաքական բնոյթ չի կրեր եւ իր միջազգայնականը հեռու կը մնայ ազգամիջեան հարցերէ, առաջարկ ներկայացուեցաւ 2015-ին, Ճափոնի մէջ կայանալիք համաշխարհային ճամպորիին պատշաճ ձեւը գտնել բոլոր ցեղասպանութիւններու առնչուող նիւթը արծարծելու։

դ) «Մարզիկ»

«Մարզիկ» պաշտօնաթերթի օրակարգի բաժինով զեկոյց մը ներկայացուց Կեդրոնական Վարչութեան անդամ եղբ. Միհրան Շիմշիրեան։ Եղբայրը պարզեց Հ.Մ.Ը.Մ.ի պաշտօնաթերթ «Մարզիկ»ի աշխատանքները ու մանաւանդ՝ դիմագրաւած դժուարութիւնները։

«Մարզիկ» կը ցրուի աշխարհի տարածքին, բաժանորդագրութեան հիման վրայ, իսկ Լիբանանի մէջ ունի հատավաճառի սպառում։

Եղբայրը նշեց, թէ «Մարզիկ»ը իր բովանդակութեամբ կը գոհացնէ բոլորին պահանջները, բայց մանաւանդ ան պատմութեան աղբիւր է։ Ձեւեր մտածուած են խմբագրականներու թարգմանութեան ուղղութեամբ՝ անգլերէն, սպաներէն։ Սակայն գլխաւոր դժուարութիւնը կը հանդիսանայ իր թերթին նիւթական վիճակը։

Թղթատարական վերջին շրջանի անհամեմատ յաւելումները, առաքումներու ծախսը, ինչպէս նաեւ Սուրիոյ մէջ «Մարզիկ»ի վաճառքի դադրեցումը (քաղաքական ծանօթ պատճառներով) իւրաքանչիւր թիւի համար յաւելեալ պարտք մը կը ստեղծեն Կեդրոնական Վարչութեան համար։

Եղբ. Շիմշիրեան նշեց, որ Հ.Մ.Ը.Մ.ի 10-րդ Պատգամաւորական Ժողովը առաջարկներ ներկայացուցած էր, ինչպէս՝ անհրաժեշտ թիւով ծանուցումներ հաւաքել եւ նախապէս ստեղծուած «քաջալեր անդամներ»ու դրութիւնը զարգացնել, թերթին նիւթական հաւասարակշռութիւն մը պահելու համար։

Եղբ. Շիմշիրեան հաստատեց, որ «Մարզիկ» կարիքը ունի յատկապէս շրջաններու նիւթական նեցուկին, նկատի ունենալով, որ այլապէս թերթը բովանդակութեան հարց չունի։

Եղբ. Շիմշիրեան հաստատակամօրէն շեշտեց, որ Պատգամաւորական Ժողովի որոշում է պահել «Մարզիկ»ը, որուն անպայմանօրէն պէտք է գտնել լուծումներ, որպէսզի անոր կենդանութիւնը Կեդրոնական Վարչութեան համար պարտքեր չստեղծէ։ Իւրաքանչիւր Հ.Մ.Ը.Մ.ականի պարտականութիւնն է յանձնառութիւն ստանձնել պահելու զայն, որովհետեւ հո՛ն է միութեան պատմութիւնը։ Ապագայ պատմաբանը մեծապէս պիտի օգտուի անկէ, Հ.Մ.Ը.Մ.ի կեանքին, որոշումներուն եւ գործունէութեան մասին տեղեկանալով։

«Մարզիկ» կը հանդիսանայ նաեւ Հ.Մ.Ը.Մ.ի պատկերը. ան գնահատուած պարբերաթերթ է դուրսի աշխարհին կողմէն, ինչպէս՝ օրինակ հայ գիրքի 500-ամեակի տօնակատարութիւններու ծիրէն ներս, Մայիս 2012-ին, «Մարզիկ» յատուկ գնահատագիրի արժանացած է Հայկազեան համալսարանին կողմէ (Լիբանան), իսկ նոյն տարուան Հոկտեմբերին ստացած է Հ.Հ. Սփիւռքի նախարարութենէն խրախուսական մրցանակ՝ «Հայապահպանութեան գործում նշանակալի աւանդի համար»։

Ժողովն ու ժողովականները քննարկեցին կարելիութիւնները, յաւուր պատշաճի լուծումներ գտնելու համար։ Գտնուեցան շրջաններ, որոնք խոստացան իրենց կարելին ի գործ դնել տարեկան որոշ գումար մը ապահովելու համար «Մարզիկ»ին։

Բ) Այլ հարցեր

Զեկուցումներու աւարտէն ետք խորհրդաժողովին աշխատանքները շարունակուեցան Կեդրոնական Վարչութեան փոխանցումներով։

Կեդրոնական Վարչութեան ատենապետ եղբ. Գառնիկ Մկրտիչեան ներկայացուց վարչական, դիւանակալական աշխատանքներու առնչուող նկատողութիւններ։

Ան շեշտեց շրջաններու եւ Կեդրոնական Վարչութեան միջեւ մնայուն կապի կարեւորութիւնը, դիւանակալական աշխատանքներու օգտակարութիւնը, արդիական միջոցներու օգտագործումը՝ շինիչ արդիւնքներու հասնելու համար։

Եղբայրը խօսեցաւ նաեւ փրոթոքոլային կանոններու գործադրութեան կարեւորութեան մասին։

Այնուհետեւ խօսուեցան ընդհանրական հարցեր եւ կատարուեցան առաջարկներ։ Մատնանշուեցաւ վարչականներ պատրաստելու անհրաժեշտութիւնը, նաեւ՝ կանոնագրային որոշ կէտեր բարեփոխելու խնդիրը։

Կեդրոնական Վարչութիւնը փոխանցեց, թէ մօտէն կը հետեւի այն մասնաճիւղերու հարցերով, որոնք խարխափումի մէջ կը գտնուին։

Ինչպէս Կեդրոնական Վարչութեան զեկուցման մէջ տեղ գտած էր, եղբ. Մկրտիչեան շրջաններու ուշադրութեան յանձնեց Հ.Մ.Ը.Մ.ի անուան եւ խորհրդապատկերի պետականօրէն գրանցման ուրախալի լուրը։

Խորհրդաժողովը իր աշխատանքները աւարտեց շրջանի ներկայացուցիչներուն կողմէ յուշանուէրներու փոխանակումով եւ «Յառաջ նահատակ» քայլերգի երգեցողութեամբ։

ԽՈՐՀՐԴԱԺՈՂՈՎԻ ԱՆԴՐԱԴԱՐՁ ԱԿՆԱՐԿ

Խորհրդաժողովին շրջաններու դիւաններէ ներկայացուած զեկոյցները, իրենց իրագործումներուն կողքին, կը պարզէին ու կը մատնանշէին անպայմանօրէն բազմապիսի եւ բազմագոյն դժուարութիւններ։

Եթէ անոնք Միջին Արեւելեանի երկիրներուն համար նիւթական, տնտեսական կամ քաղաքական են, պատկերը այլ բնոյթ կը կրէ Հայրենիքէն ներս, ունենալով նոյն դժուարութիւնները, սակայն անոնց վրայ կը բարդուին ակումբի ու մանաւանդ մարդուժի խնդիրը (երիտասարդներու պարագա-

յին՝ բանակի ծառայութիւն), նաեւ միայն սկաուտական մարզէն ներս գործելու դրութիւնը։ Երրորդ ճակատի վրայ, կարեւոր հատուած մը միութեան, հաստատուած Եւրոպա թէ ովկիանոսի միւս ափերը (Ամերիկաներ), կը դիմագրաւէ մարդուժի, միութենական ոգիի պակասի, անտարբերութեան եւ հայերէն լեզուի կորուստի հարցեր։ Անշուշտ երանգապնակը միայն սեւով չէ լեցուած, տեղական ֆեդերասիոններէ ներս արձանագրուած յաջողութիւնները, երկրի կեանքէն ներս իբրեւ լիիրաւ քաղաքացիներ ձեռք բերուած նուաճումները, ապրուած երկիրներու մամուլին մէջ տեղ գտած, միութեան թէ մարզիկներու մասին յաջողութիւնները ու մանաւա՛նդ հայրենիքի մէջ ի նպաստ երկրին Հ.Մ.Ը.Մ.ականներու կատարած աշխատանքները, երկրի առօրեայ կեանքին հետ առնչուող (ծառ տնկել, աղբ հաւաքել...) յոյսի այլ դուռ մը կը բանան միութեան համար, որ մէկ մասնիկն ու պատկերն է իր ժողովուրդին։

Հ.Մ.Ը.Մ.ի Կեդրոնական Վարչութեան անդամ եղբ. Ստեփան Տէր Պետրոսեան։

Իսկ այս բոլորէն վեր ու յուսալին ա՛յն գրաւականն է, որ Հ.Մ.Ը.Մ.ը դրած է իր ուսերուն ու մանաւանդ պայծառատեսութիւնը, որ ունեցած է արդէն իսկ առաջքը առնելու դժուարութիւններուն, իր ռազմավարական տեսլականն է, որովհետեւ շրջաններու «ինչ ու ինչ» նշած մտահոգութիւնները արդէն ախտաճանաչումներ գտնելու ընթացքին մէջ են եւ, ինչու չէ, մօտ ապագային պիտի հրամցուին իրենց մասնաճիւղերուն, իբրեւ կենսատու երակ միութեան գործունէութեան առողջ շարունակման։

Լուսանկարները՝
Տիրան Շահինեանի,
Յովսէփ Շնորհոքեանի
եւ «Կիպրահայեր» էլ-թերթի

ARMENIA
for private and group trips
www.saberatours.fr
Saberatours
Sevan Voyages
WITH THE COLLABORATION OF THE NEW AIRLINE COMPANY
Armavia
Արմավիա
Photos : © Yann Arthus-Bertrand/La Terre vue du Ciel. Licence 075 960031 StudioVICKEN 2005 PARIS
Direct Flights
PARIS
YEREVAN
PARIS
Select your Journey
Guided Tours for 8 Days or 12 Days
11, rue des Pyramides
75001 Paris
tel 331 42 96 10 10
fax 331 42 96 18 77
saberatours@selectour.com
48, cours de la Liberté
69003 Lyon
tel 334 78 60 13 66
fax 334 78 60 92 26
sevan@selectour.com
67, La Canebière
13001 Marseille
tel 334 95 09 30 60
fax 334 95 09 30 61
marseille@wasteels.fr
32-38, rue Hanrabedoutian
Yerevan
tel 374 10 52 55 55
fax 374 10 56 40 30
sabera@arminco.com

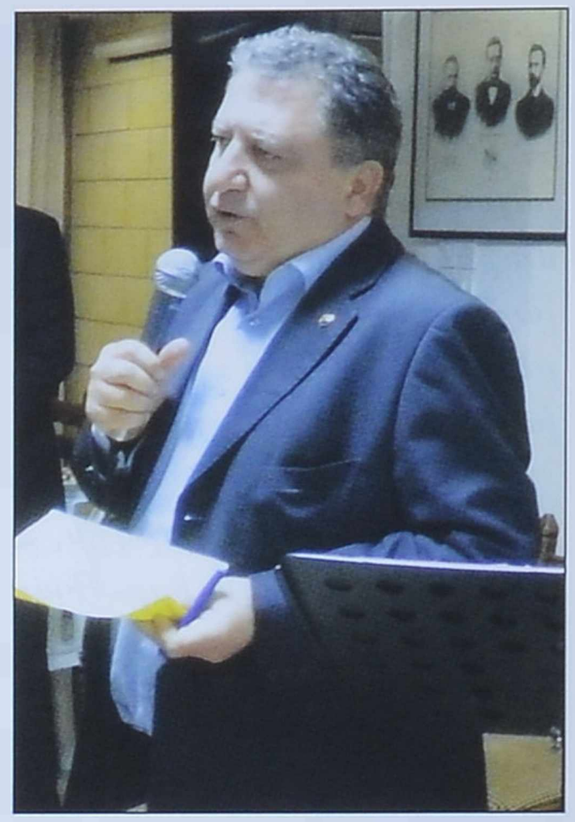

ԿԻՊՐՈՍԻ Հ.Մ.Ը.Մ.-Հ.Ե.Մ.Ի ԸՆԹՐԻՔԸ Ի ՊԱՏԻՒ ՄԻՋ-ԴԻՒԱՆԱԿԱՆ 8-ՐԴ ԽՈՐՀՐԴԱԺՈՂՈՎԻ ՄԱՍՆԱԿԻՑՆԵՐՈՒՆ

Կիրակի, 31 Մարտի երեկոյեան, Կիպրոսի Հ.Մ.Ը.Մ.-Հ.Ե.Մ.ի կազմակերպութեամբ, շրջանի ակումբէն ներս տեղի ունեցաւ ընթրիք մը, ի պատիւ միջ-դիւանական 8-րդ խորհրդաժողովի մասնակիցներուն։

Խորհրդաժողովին մասնակից 40 քոյր-եղբայրներն ու Կեդրոնական Վարչութեան եղբայրները հաւաքուած էին ընտանեկան մթնոլորտ բուրող Նիկոսիոյ հայկական համայքի ակումբէն ներս, նոյն սեղանին շուրջ հրաժեշտ տալու իրարու, յիշատակելի քանի մը օր իրարու հետ ապրելէ ետք։ Մեծ էր ներդրումը Կիպրոսի Հ.Մ.Ը.Մ.-Հ.Ե.Մ.ի վարչականներուն, որոնք ժողովի ամբողջ տեւողութեան, անսակարկ իրենց կարելին ի գործ դրին գոհ ձգելու համար հիւր քոյր-եղբայրները։ Եւ այդ գիշերը պսակումը կը դառնար այդ համադրումին։

Երեկոյին ներկայ էին Կիպրոսի Թեմի Կաթողիկոսական Փոխանորդ Վարուժան Արք. Հերկելեան եւ Կիպրոսի խորհրդարանի հայ երեսփոխան Վարդգէս Մահտեսեան։

Ներկաներու շարքին էին Կիպրոսի Հ.Մ.Ը.Մ.-Հ.Ե.Մ.ի անդամներ ու բարեկամներ։

Երեկոյին բացումը կատարեց Հ.Մ.Ը.Մ.-Հ.Ե.Մ.ի վարչութեան ատենապետ եղբ. Նարեկ Դաւիթեան։ Ան բարի գալուստ մաղթեց Հ.Մ.Ը.Մ.ական բոլոր քոյր-եղբայրներուն «որոնք խարիսխ նետեցին Կիպրոս՝ իրենց հետ բերելով հայ ժողովուրդի կորովը եւ իբրեւ հայ գոյատեւելու ու յաղթելու վճռականութիւնը»։ Ապա եղբայրը ներկայացուց վարչութեան կարեւոր մէկ նախաձեռնութիւնը՝ մարգահամալիր մը կառուցելու ծրագիրը, նոր սերունդի հայապահպանման եւ Հ.Մ.Ը.Մ.ական ոգիի փոխանցման համար։

Եղբօր խօսքէն ետք, եղբ. Ժորժ Թորոսեանի կողմէ տեսերիզով ներկայացուեցաւ մարգահամալիրի ծրագիրին նախագիծը, սպասող դժուարութիւններն ու ակնկալութիւնները։

Այնուհետեւ, Կիպրոսի Հ.Մ.Ը.Մ.-Հ.Ե.Մ.ի վարչութեան անունով ելոյթ ունեցաւ եղբ. Յակոբ Գազանճեան եւ փոխանցեց վարչութեան մտայղացումը՝ իր նախկին ատենապետնե-

րէն եղբ. Արթօ Թելլալեանը պարգեւատրելու Հ.Մ.Ը.Մ.ի «Ծառայութեան» շքանշանով, որովհետեւ «Առանց եղբ. Արթոյի կառուցողական լուրջ գործունէութեան, որ տարած էր լայնասրտութեամբ եւ համբերութեամբ, ու առանց անոր մտքի ու կարողութեան, կարելի պիտի չըլլար այս ակումբին լայնածաւալ ու մեծածախս նորոգութիւնը»։ Եղբայրը հրաւիրեց Հ.Մ.Ը.Մ.ի Կեդրոնական Վարչութեան ատենապետը փոխանցելու «Ծառայութեան» շքանշանը։

Շնորհակալական խօսքով ելոյթ ունեցաւ եղբ. Արթօ Թելլալեան։ Մինչ, իր կարգին, Հ.Մ.Ը.Մ.ի Կեդրոնական Վարչութեան ատենապետ եղբ. Գառնիկ Մկրտիչեան դրուատեց կատարուած աշխատանքը եւ պարգեւատրեց եղբայրը։

Այնուհետեւ տեղի ունեցաւ Հ.Մ.Ը.Մ.-Հ.Ե.Մ.ի եւ Հ.Մ.Ը.Մ.ի Կեդրոնական Վարչութեան ատենապետներու միջեւ յուշանուէրներու փոխանակում։

Եղբ. Մկրտիչեան բոլոր մասնակիցներու անունով իր շնորհակալական խօսքը յայտնեց Կիպրոսի վարչութեան, որ տնտեսական դժնդակ այս օրերուն ոգի ի բուին աշխատած էր լաւագոյն ձեւով կազմակերպելու Հ.Մ.Ը.Մ.ի միջ-դիւանական խորհրդաժողովը։

Երեկոն շարունակուեցաւ հայկական երգերով, երգիչ Յովիկ Մանուշեանի կողմէ։

Ստեղծուած խանդավառ մթնոլորտին մէջ կատարուեցան սրտաբուխ նուիրատուութիւններ, մարզահամալիրի կառուցման ի նպաստ։

Երեկոն այլ գոյն ստացաւ վարչական-բեմավար եղբ. Յարութ Թահմազեանի շնորհիւ։ Ասմունք, երգ ու ծիծաղաշարժ պատմութիւններ, «կենդանի պատկերներ» համեմեցին երեկոն հաճելի ու հայաշունչ մթնոլորտով։

Կիպրոսի Կաթողիկոսական Փոխանորդ Վարուժան Արք. Հերկելեան, իբրեւ հոգեւոր հովիւ, իր սրտի խօսքով խրախուսեց երիտասարդ սերունդը եւ Հ.Մ.Ը.Մ.ը իր ազգանուէր գործունէութեան համար։

Իրարմով զօրացած ու խրախուսուած աւարտեցաւ Հ.Մ.Ը.Մ.ի միջ-դիւանական 8-րդ խորհրդաժողովը՝ նոր ու մեծ յաջողութիւններ յուսալով Հ.Մ.Ը.Մ.ին։

ԽՈՐՀՐԴԱԺՈՂՈՎԻ ՄԱՍՆԱԿԻՑՆԵՐՈՒՆ ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԱՅՑԵԼՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Հ.Մ.Ը.Մ.ի Կեդրոնական Վարչութեան անդամներ Վարդգէս Մահտեսեանի հետ։

ՀԱՅ ԵՐԵՍՓՈԽԱՆԻ ԱՅՑԵԼՈՒԹԻՒՆ

Ուրբաթ, 29 Մարտի երեկոյեան, Հ.Մ.Ը.Մ.ի Կեդրոնական Վարչութիւնը եւ միջ-դիւանական 8-րդ խորհրդաժողովի մասնակից քոյր-եղբայրները հիւրը եղան Կիպրոսի խորհրդարանի հայ երեսփոխան Վարդգէս Մահտեսեանին։

Յարգելի երեսփոխանը տիկնոջ հետ իր ընտանեկան յարկէն ներս հիւրընկալեց Հ.Մ.Ը.Մ.ի բազմամարդ պատուիրակութիւնը։

Երեկոյին ընթացքին Կեդրոնական Վարչութեան ատենապետ եղբ. Գառնիկ Մկրտիչեան Կեդրոնական Վարչութեան անունով յուշանուէր մը փոխանցեց Մահտեսեանին եւ Հ.Մ.Ը.Մ.ի անունով իր շնորհակալական խօսքը ուղղեց անոր։ Յարգարժան երեսփոխանը իր խօսքով փոխանակեց նոյնպիսի ջերմ զգացումներ։

Կարգ մը շրջաններու ներկայացուցիչներ, իրենց կարգին, իբրեւ երախտագիտութիւն, յուշանուէրներ փոխանցեցին անոր։

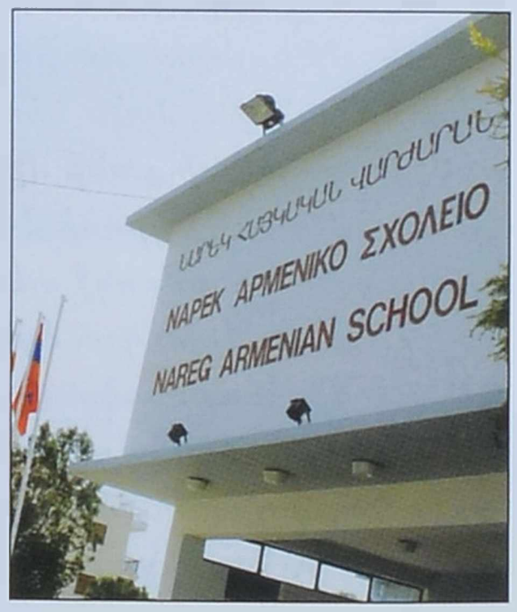

ԵԿԵՂԵՑԻ ԵՒ ԴՊՐՈՑ

Կիրակի, 31 Մարտ 2013-ին, Ս. Յարութեան տօնին առիթով, Հ.Մ.Ը.Մ.ի միջ-դիւանական խորհրդաժողովին մասնակիցները

Նարեկ վարժարանի տնօրէնուհի Վերա Թահմազեանի հետ:

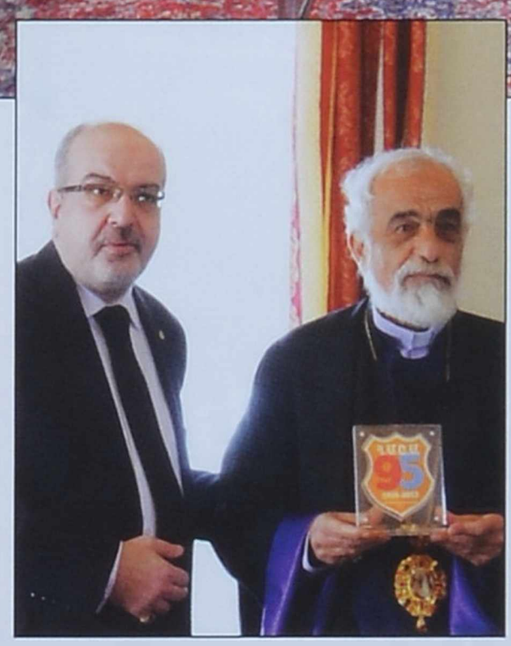

ուղղուեցան Նիկոսիոյ Ս. Աստուածածին եկեղեցի եւ ներկայ գտնուեցան Ս. Պատարագի:

Կրօնական արարողութենէն ետք, պատուիրակութիւնը ստացաւ Կաթողիկոսական Փոխանորդ Վարուժան Արք. Հերկելեանի օրհնութիւնը, ինչպէս նաեւ այցելեց եկեղեցւոյ կից՝ Նարեկ վարժարանը, ու հանդիպում մը ունեցաւ դպրոցի տնօրէնուհի Վերա Թահմազեանի հետ:

www.homenetmen.org www.homenetmen.org www.homenetmen.org

Սիրելի Հ.Մ.Ը.Մ.ական քոյրեր եւ եղբայրներ,

Պատմական յիշատակելի այս պահուն, երբ աշխարհի չորս ծագերէն բոլորդ հաւաքուած էք Կիպրոս, Ս. Զատկուան տօնական զուարթ մթնոլորտին միախառնելու մեր պաշտելի միութեան հոգերը, մտահոգութիւնները եւ ծրագիրները, Հ.Մ.Ը.Մ.ի Սուրիոյ Շրջանային Վարչութիւնը սրտանց կ'ողջունէ պատուարժան խորհրդաժողովին բոլոր մասնակիցները եւ կանխաւ յաջողութիւն կը մաղթէ ձեր բոլոր աշխատանքներուն հեզասահ ընթացքին, յու-

Հ.Մ.Ը.Մ.Ի ՍՈՒՐԻՈՅ ՇՐՋԱՆԱՅԻՆ ՎԱՐՉՈՒԹԵԱՆ ԳՐԱՒՈՐ ՋԵԿՈՅՑԸ՝ Հ.Մ.Ը.Մ.Ի ՄԻՋ-ԴԻՄԱՆԱԿԱՆ 8-ՐԴ ԽՈՐՀՐԴԱԺՈՂՈՎԻՆ, ՆԻԿՈՍԻԱ, ԿԻՊՐՈՍ

*Ա. ԱՆԴԱՄԱԿԱՆ ԹԻՒ**

Մասնաճիւղ	*Սկաուտ*	*Մարզիկ*	*Օժանդակ*	*Ընդհ.թիւ*	*18 եւ վեր*
Հալէպ	800	675	900	2375	1000
Դամասկոս	260	145	150	555	200
Գամիշլի	270	160	200	630	300
Լաթաքիա	230	70	100	400	150
Քեսապ	250	40	50	340	100
Գումար	**1810**	**1090**	**1400**	**4300**	**1750**

** Սուրիոյ դէպքերէն առաջ ճշդուած թիւեր:*

սալով որ խորհրդաժողովը կու գայ նոր քար մը աւելցնելու մեր մեծ միութեան՝ Հ.Մ.Ը.Մ.ի կառոյցին ամրապնդման եւ հզօրացման ի խնդիր:

Ահա, ազգանուէր այս բոլոր աշխատանքներու մթնոլորտէն այսօր դժբախտաբար կը բացակայի Սուրիոյ շրջանը:

Սիրելինե՛ր,

Սուրիոյ շրջանի երբեմնի աշխոյժ եւ բեղուն գործունէութեամբ լի հինգ մասնաճիւղերը այսօր տխուր վիճակ կը պարզեն: Եթէ քիչ մը աւելի բախտաւոր կը նկատուին Դամասկոսի, Գամիշլիի, Լաթաքիոյ եւ Քեսապի մասնաճիւղերը, ապա Հալէպը եւ հալէպահայութիւնը՝ այդ շէնշող, կայտառ եւ առոյգ գաղութը ծանրակշիռ օրեր կ'ապրի: Հալէպահայութեան մօտ մէկ երրորդը հեռացած է քաղաքէն, վերջնական կամ ժամանակաւոր կերպով՝ մերձակայ կամ հեռաւոր երկիրներու մէջ կեցութեան նոր վայրեր որոնելով:

Սուրիական ներքին պատերազմը, դուրսէն արշաւած արդի բարբարոսները եւ Նոր Օսմանականութեան վայրագ խուժանները չխնայեցին երկրին որեւէ ձեւով: Ընդհանուր քանդումի եւ հրկիզումի մթնոլորտին առընթեր, հալէպահայութիւնը կորսընցուց հրոյ ճարակ դարձած Ս. Գէորգ եկեղեցին եւ Մեսրոպեան վարժարանը, քանդուեցան եւ կողոպտուեցան Հայ Ճերանոցը եւ Հ.Մ.Ը.Մ.ի մարզաւանը, կիսափուլ վիճակի մէջ է նորակառոյց Ազգ. Պատսպարանը: Այդքան եռուն եւ հայկականութիւն բուրող երբեմնի Նոր Գիւղի հայկական թաղերը մասամբ լքուած կամ ամբողջովին ամայացած են եւ շատ յուզումնալից պատկեր մը կը ներկայացնեն: Եւ տակաւին, զարկերը կը շարունակուին ու չենք գիտեր մինչեւ ե՞րբ: Իսկ ամենացաւալին՝ հալէպահայութիւնը մօտ չորս ամիսէ ի վեր լրիւ շրջափակման մէջ է: Վաղուց փակուած են օդակայանն ու կայարանը, իսկ ցամաքային ճամբաները գրեթէ ամբողջութեամբ անդամալուծուած են: Անկարելի է երեւակայել քաղաքէն դուրս շարժելու մասին: Անգործութիւնը մօտ 100 առ հարիւր է: Այսօր մտահոգութեան եւ թշուառութեան պատկերը կը կարդանք ամէն հալէպահայու աչքին մէջ: Բայց այս դաժան պայմաններով հանդերձ, մենք կը յաջողինք մեր գոյութիւն պահպանել եւ նուազագոյն սահմաններու մէջ գոնէ հաւաքուիլ եւ անսակարկ օգտակար դառնալ գաղութի շտապ օգնութեան բոլոր աշխատանքներուն:

Յամենայնդէպս չուզելով ձեր ժողովական ուրախ մթնոլորտը յուզումի վերածել: Մենք, որպէս Հ.Մ.Ը.Մ.ականներ, գիտակից մեր գաղափարաբանութեան եւ վեհ սկզբունքներուն, կը ջանանք մեր անկարելին ընել՝ կանգուն պահելու մեր ազգային-միութենական բոլոր կառոյցները:

Վերջապէս, դարձեալ կ'ուզենք շնորհաւորել ձեզ եւ փոխանցել մեր լաւագոյն բարեմաղթութիւնները ժողովական բոլոր ընկերներուն:

Եղբայրական ջերմ բարեւներով:

Հալէպ, 25 Մարտ 2013

Բ. ՄԱՄՆԱՃԻՒՂԵՐՈՒ ԹԻՒ ԵՒ ԻՐԱՎԻՃԱԿ

Սուրիոյ շրջանը կը հաշուէ հինգ մասնաճիւղ.- Հալէպ, Դամասկոս, Գամիշլի, Լաթաքիա եւ Քեսապ: Տէր Զօրի մէջ կար սկաուտական կորիզ մը, որ 2012-ին դադրած է գործելէ:

Մինչեւ տարի մը առաջ, բոլոր մասնաճիւղերը աշխոյժ եւ գործօն էին, սակայն երկրի աննպաստ եւ անապահով պայմաններուն բերումով, Հալէպի մեծ մասնաճիւղը իր աշխատանքները կրճատեց՝ ամփոփուելով մէկ կեդրոնատեղիի մէջ: Նմանօրինակ սահմանափակումներ կատարեցին մնացեալ մասնաճիւղերը:

Գ. ՇՐՋԱՆԻ ԻՐԱԳՈՐԾՈՒՄՆԵՐ

5 - 10 Սեպտեմբեր 2011, շրջանէն 7 եղբայրներ իրենց մասնակցութիւնը բերին Հ.Մ.Ը.Մ.ի 10-րդ Պատգամաւորական Ժողովին՝ Հայաստան, Ծաղկաձոր: Ժողովին շրջանէն եղբ. Կարպիս Թովմասեան ընտրուեցաւ Կեդրոնական Վարչութեան անդամ:

2011-ին, շրջանը մասնակցեցաւ Հայաստանի Հանրապետութեան Սփիւռքի նախարարութեան կազմակերպած «Համահայկական լաւագոյն երիտասարդական կազմակերպութիւն» մրցոյթին եւ «Հայապահպանման գործին իր ունեցած

նշանակալի աւանդին համար» գրաւեց երկրորդ դիրքը։ Այս առիթով ստացաւ համապատասխան հաստատագիր եւ 100,000 հայկական դրամի պարգեւ։

3-11 Օգոստոս 2012-ին, շրջանէն 9 քոյր-եղբայրներ իրենց մասնակցութիւնը բերին հայ սկաուտութեան 100-ամեակին առիթով Հ.Մ.Ը.Մ.-Հ.Ա.Մ.Կ.ի կազմակերպած բանակումին, Հայաստան, Բիւրական։

20-24 Օգոստոս 2012-ին, շրջանի Շրջանային խմբապետն ու խմբապետուհին իրենց մասնակցութիւնը բերին համա-Հ.Մ.Ը.Մ.ական խմբապետական 6-րդ համագումարին, Հայաստան, Ծաղկաձոր։

2012-ի Օգոստոսին, շրջանէն 31 քոյր-եղբայրներ 2 պատասխանատուով մասնակցեցան Հայաստանի Հանրապետութեան Սփիւռքի նախարարութեան կազմակերպած պատանիներու ճամբարին, Հայաստան, Հանքաւան։

Շրջանային Վարչութիւնը բիւրեղացնելու համար Սուրիոյ շրջանի անդամացանկը պատրաստեց անդամական տեղեկութեանց թերթիկներ եւ զանոնք յղեց բոլոր մասնաճիւղերուն, որպէսզի շրջանը ունենայ իր ամբողջական եւ նոյնանման անդամական տոմարը։

Կատարուեցաւ գայլիկ-արծուիկ պատասխանատուներու որակաւորման յատուկ սեմինար։

Վկայեալ կարգի սեմինարը ընթացքի մէջ է 4 հանգրուանով՝ տեսական, թէզի պատրաստութիւն, դպրոց-բանակում եւ կլոր սեղանի զրոյց ։

Ազգային եւ կրօնական տօներու առիթով, Շրջանային Սկաուտ. Խորհուրդը պատրաստեց թերթիկներ եւ յուշանուէրներ, նաեւ հրատարակեց քանի մը թիւ «Մոկլի» եւ «Սկաուտին ձայնը» պարբերաթերթերէն։

Շրջանը 30 հոգինոց աստիճանաւորներու խմբակով մը իր մնայուն մասնակցութիւնը կը բերէ Հալէպի Շտապ Օգնութեան Մարմնին բոլոր աշխատանքներուն։

Հ.Մ.Ը.Մ.ի Կեդրոնական վարչութեան որոշումով եւ Սուրիոյ շրջանի Կեդրոնական Վարչութեան ներկայացուցիչ եղբ. Կարպիս Թովմասեանի ձեռամբ, յետ մահու՝ եղբ. Գէորգ Կարապետեանին շնորհուեցաւ Հ.Մ.Ը.Մ.ի «Արժանեաց» շքանշան։

Հարկ է նշել, որ այժմ երկրին աննպաստ ու անապահով պայմաններուն բերումով մարզական, սկաուտական եւ հանրային գործունէութիւնները մեծ մասամբ դադրած են։ Կը շարունակուի միայն ժողովական կեանքը։

2011-2012, շրջանը ունեցաւ շարք մը կորուստներ.- Հ.Մ.Ը.Մ.ի Կեդրոնական Վարչութեան նախկին անդամ եղբ. Գէորգ Կարապետեան, «Ծառայութեան» շքանշանակիր եւ Շրջանային Վարչութեան նախկին անդամներ՝ Աբրահամ Աւընեան եւ Յարութիւն Արուշեան, նաեւ «Ծառայութեան» շքանշանակիր եղբ. Յարութ Գահքէճեան։

Դ. ՅԱՌԱՋԻԿԱՅԻ ԾՐԱԳԻՐՆԵՐ

Ծրագրուած են հայ սկաուտութեան 100-ամեակին եւ Հ.Մ.Ը.Մ.ի 95-ամեակին նուիրուած շարք մը ձեռնարկներ, որոնք սակայն կը մնան թուղթի վրայ։

Ընթացքի մէջ է Հ.Մ.Ը.Մ.ի 95-ամեակին առիթով միութեան պատմութիւնը ներկայացնող տեսերիզի մը պատրաստութիւնը։ Աշխատանքի մէջ է նաեւ սկաուտական եւ Հ.Մ.Ը.Մ.ական երգերու քարառքէի տեսերիզ մը։

Ե. ԴԺՈՒԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Անցնող երկու տարիներուն, երկրին անապահով եւ աննպաստ պայմաններուն բերումով, Սուրիոյ շրջանը դիմագրաւեց ահագին դժուարութիւններ, ըլլան անոնք միութենական կամ ժողովրդային գետնի վրայ։ Կայ նիւթականի մեծ տագնապ, քաղաքներու միջեւ կապի եւ փոխադրութեան անկարելիութիւն, ապրուստի ահռելի սղաճ, ինչ որ պատճառ կը դառնայ որ միութիւնը գործէ շատ զգուշաւոր եւ սահմանափակ կերպով։

Հ.Մ.Ը.Մ.Ը ԱՆՀԱՏԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ, ԱՊՐՈՒՄ ԵՒ ՀՈԳԵԿԱՆ ՈՒԺ Է

«ՄԱՐԶԻԿ»ԻՆ Կ'ԸՍԷ Հ.Մ.Ը.Մ.Ի ՀԱԼԷՊԻ ՖՈՒԹՊՈԼԻ «ՈՍԿԵԱՅ ՍԵՐՈՒՆԴ»Ի ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉՆԵՐԷՆ ԵՂԲ. ԱՆԴՐԱՆԻԿ ՄԱԼԵԱՆ

Հարցազրոյցը վարեց՝ Ռաֆֆի Սիլահեան
ՀԱԼԷՊ

Եղբայր Անդրանիկ, կրնա՞ք ներկայացնել ձեր կենսագրականը։

- Ծնած եմ Հալէպ, 1944 թուականին։ Յաճախած եմ Պալեան մանկապարտէզը, ապա նախակրթութիւնս ստացած եմ Էմմանուէլ վարժարանէն։ Երկրորդական ուսումս ստացած եմ Քարէն Եփփէ Ազգ. Ճեմարանէն։ 1967 թուականին, տարի մը պաշտօնավարած եմ Քարէն Եփփէ Ազգ. Ճեմարանէն ներս, որպէս գիտութեան ուսուցիչ։ Աւարտած եմ Հալէպի պետական համալսարանի առեւտրական գիտութիւններու ճիւղը։ 1967-ի ամրան փոխադրուեցայ Լիբանան, մաս կազմելու համար տեղւոյն Ֆութպոլի խումբին։ Այդ շրջանին տարբեր ակումբներէ հրաւէրներ ստացայ անոնց տարազը կրելու։

Կը յիշէ՞ք այդ խումբերը։

- Վենզուելայի Մարակայպէ քաղաքի Զուլիան, Դանիոյ Պրոնտպին, որ այդ շրջանին կը գրաւէր երկրի ախոյեանութեան երկրորդ դիրքը։ Կ'ուզեմ յիշել, թէ այս խումբը 1965 թուականին, երբ Հալէպ այցելեց, յաջողեցանք զինք պարտուցեան մատնել 2-1 արդիւնքով։ Սուրիոյ բանակի «Ժէյշ» խումբի պատասխանատուները չորս անգամ Լիբանան ժամանեցին հետս բանակցութիւններ կատարելու նպատակով, որպէսզի դառնամ խումբին հիմնական խաղացողներէն մէկը, լաւ վճարումով։ Նաեւ, Գալիֆորնիոյ Հ.Մ.Ը.Մ.ական եղբայրները զիս համոզեցին՝ ըսելով թէ Ամերիկայի մէջ ֆութպոլը նոր կը սկսի եւ Հ.Մ.Ը.Մ.ը կը կազմուի։ Եղբայրները փափաք յայտնեցին որ Գալիֆորնիա մեկնիմ՝ միաժամանակ ուսման եւ ֆութպոլի համար։ 1968-ի Հոկտեմբերին որոշեցի Լոս Անճելըս հաստատուիլ։ Որոշում մը, որ յուսախաբ ըրաւ զիս եւ զղջացի, որովհետեւ առաջին երեք առաջարկները աւելի հրապուրիչ, հաստատ եւ ապահով էին՝ քան բարեկամի մը ապարդիւն խօսքին վստահիլը։ Լոս Անճելըս մեկնելէ ետք յաճախած եմ Կլէնտէյլ քոլէճ՝ հետեւելով «Hotel Restaurant management and Public Relations» ճիւղերուն։ Ներկայիս կը բնակիմ Լոս Անճելըս, Գալիֆորնիա եւ ունիմ երկու մանչ զաւակ։

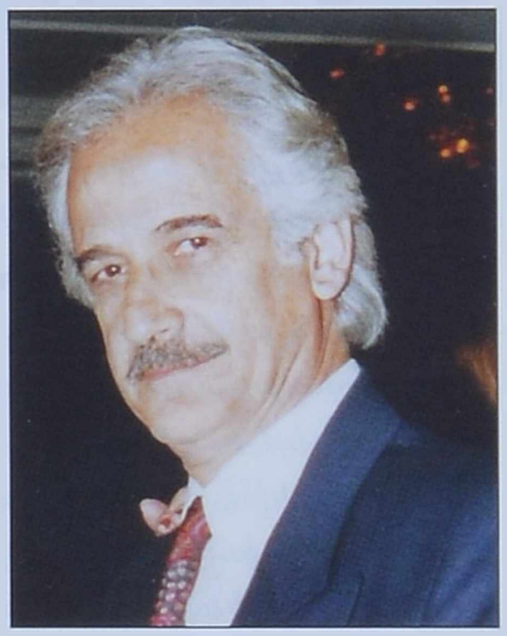

Ինչպէ՞ս առիք Հ.Մ.Ը.Մ.ական ձեր առաջին քայլերը։

- Չորս տարեկանիս արդէն սէր ունէի ֆութպոլի հանդէպ, եւ կը զգայի, որ այդ սէրը նաեւ ձիրք է։ Մայրս մոլեռանդ Հ.Մ.Ը.Մ.ական, գաղափարական կին էր։ Հալէպի մէջ տեղի ունեցած Նաւասարդեան խաղերուն եւ տողանցքներուն միշտ ներկայ կը գտնուէինք։ Մանկապարտէզի եւ նախակրթարանի դպրոցական օրերուն, զբօսանքներու ընթացքին թենիսի գնդակով ֆութպոլ կը խաղայինք, տուն վերադարձի պահուն, ճամբուն ընթացքին, ճամբան գտած քարերով դարձեալ ֆութպոլ կը խաղայի։ Մինչեւ տուն հասնիլս արդէն կօշիկս փճացած կ'ըլլար եւ ոտքի մատներս՝ արիւնած։ Տեղեակ էի, թէ քաղաքի Հ.Մ.Ը.Մ.ի պարտէզը Կիրակի առաւօտները կանուխ ժամէն սկաուտական խումբերը մարզական գործունէութիւններ կը կատարէին։ Ես սկաուտ չէի, սակայն Կիրակի

الجماهير العربية

وحدة حزبية اشتراكية

تصدر في حلب عن مؤسسة الوحدة للطباعة والنشر والتوزيع

رقم العدد / ١٢٧٥ / السنة الخامسة ★ الاحد ١٥ حزيران ١٩٦٩ ★ ١٠ صفر ١٤٣٠٨

منذ ان غادر القطر العربي السوري لاعب النادي السوري المعروف « انترانيك ماليان » وجمهور الكرة عندنا متشوق لسماع اخبار هذا اللاعب الدولي الذي ملأ ملاعبنا نشاطاً وحيوية والعاباً رائعة قل ان شهدها جمهورنا الكروي الذي يعشق الجمال والروعة في الملاعب أينما كانت .

والعاب انترانيك ماليان لاشك ترك فراغاً كبيراً لا في فريق النادي السوري وحده بل في فرق حلب وملاعب القطر كلها .

لاعب فذ يجيد كل فنون اللعبة واسرارها يشغل مركزه بأمانة واخلاص ويحب التعاون مع زملائه .. ويمكن ان نصف مصره في الايام التي لعب فيها الى جانب لاعب النادي السوري الفذ وسمير

առաւօտները կ՝երթայի եւ մէկ կողմ կանգնելով կը դիտէի իրենց գործունէութիւնները։ Կիրակի առաւօտ մը, Պալու պատասխանատու մը մօտեցաւ ինծի եւ ըսաւ. «Տղա՛ս, նկատեցի դուն ամէն Կիրակի կու գաս հոս եւ միայն կը դիտես, եկո՛ւր քեզ սկաուտ արձանագրեմ»։ Ես պատասխանեցի, թէ սկաուտ չեմ ուզեր ըլլալ, ես կը փափաքիմ միայն ֆութպոլ խաղալ եւ եթէ ֆութպոլի խումբ ունիք՝ գիս հոն արձանագրէ։ Պատասխանատու եղբայրը զարմացաւ համարձակութեանս եւ ինծի արձանագրեց սկաուտական Անդրանիկ խումբին, որ նաեւ ֆութպոլի խումբ մը ունէր։ Այսպէսով առի Հ.Մ.Ը.Մ.ականի առաջին քայլերս եւ մարդիկ մօտէն ծանօթացան ինծի։ 1961-ին, երբ Ճեմարան սկսայ յաճախել, արդէն շատերը ծանօթ էին մարզական կարողութիւններուս։

Այդ օրերուն ի՞նչ էր ֆութպոլի խումբին վիճակը։

- 1962-ին երբ մաս կազմեցի Հ.Մ.Ը.Մ.ի Ա. խումբին, խումբին խաղացողները արդէն բարձր մակարդակի, վաստակաւոր խաղացողներ էին։ Կոլ նշանակելու, «ռմբակու» ըլլալու յատկութիւնս առաւելութիւն մը եղաւ խումբին համար։ 1962-1966 մեր փայլուն խումբը բազմաթիւ յաղթանակներ արձանագրեց տեղական եւ միջազգային ակումբներու դէմ։ Եւրոպայէն, Խորհրդային Միութենէն եւ արաբական երկիրներէն Սուրիա այցելող խումբերուն ընդհանրապէս կը յաղթէինք։ Տիրացած ենք Սուրիոյ ախոյեանութեան եւ նախագահի բաժակներուն եւ այլ առիթներով հասած ենք աւարտական։ Տեղացի իրաւարարները մեզի դէմ յստակ կողմնակցութիւն կ՝ընէին եւ մեզի դժուարութիւններու կը մատնէին։ Մենք հալէպահայութեան եւ յատկապէս Հ.Մ.Ը.Մ.ին անունը միշտ բարձր պահած ենք եւ մեր հաւատաւոր համակիրներուն տուած ենք փառք, պատիւ ու մեծ հպարտութիւն։

Ի՞նչպէս կարողացաք ձեր խաղարկութիւնը զարգացնել որպէս խաղացող։

- Այդ օրերուն Հ.Մ.Ը.Մ.ը Հալէպի եւ Պէյրութի մէջ ունեցած է նուիրեալ պատասխանատուներ, բայց դժբախտաբար արհեստավարժ կարողութեամբ մարզիչներ չէ ունեցած։ Խաղացողները ունէին ձիրք եւ զոհողութեան ոգի Հ.Մ.Ը.Մ.ին եւ համայնքին համար։ Իմ կարողութիւններս զարգացուցած եմ մանկութեանս օրերուն անդադար խաղալով։ Այդ օրերուն Հ.Մ.Ը.Մ. ունէր 14 երկրորդական եւ սկաուտական խումբեր, որոնք իրարու դէմ կը մրցէին Կիրակի եւ տօնական օրերուն։ Ճեմարանի օրերուս մրցաշարքներ կը կատարէինք այլ դպրոցներու երկրորդական կարգերուն հետ, որ դարձեալ առաւելութիւն մըն էր ինծի համար։ Օտար խումբերու մրցումները կը դիտէի եւ անոնց լաւագոյն խաղացողներէն շարժումներ կը սորվէի, թէ ինչպէ՛ս կը կառավարէին գնդակը։ Ճեմարանի շրջափակի պատերէն մէկուն վրայ կաւիճով կոլի բերդ մը կը գծէի եւ մինչեւ ուշ ժամերը գնդակը կը հարուածէի, նաեւ՝ Հ.Մ.Ը.Մ.ի հողէ դաշտին վրայ ընկերներուս հետ երկար ժամերով խաղարկութիւնս զարգացնելու փորձեր կը կատարէի։

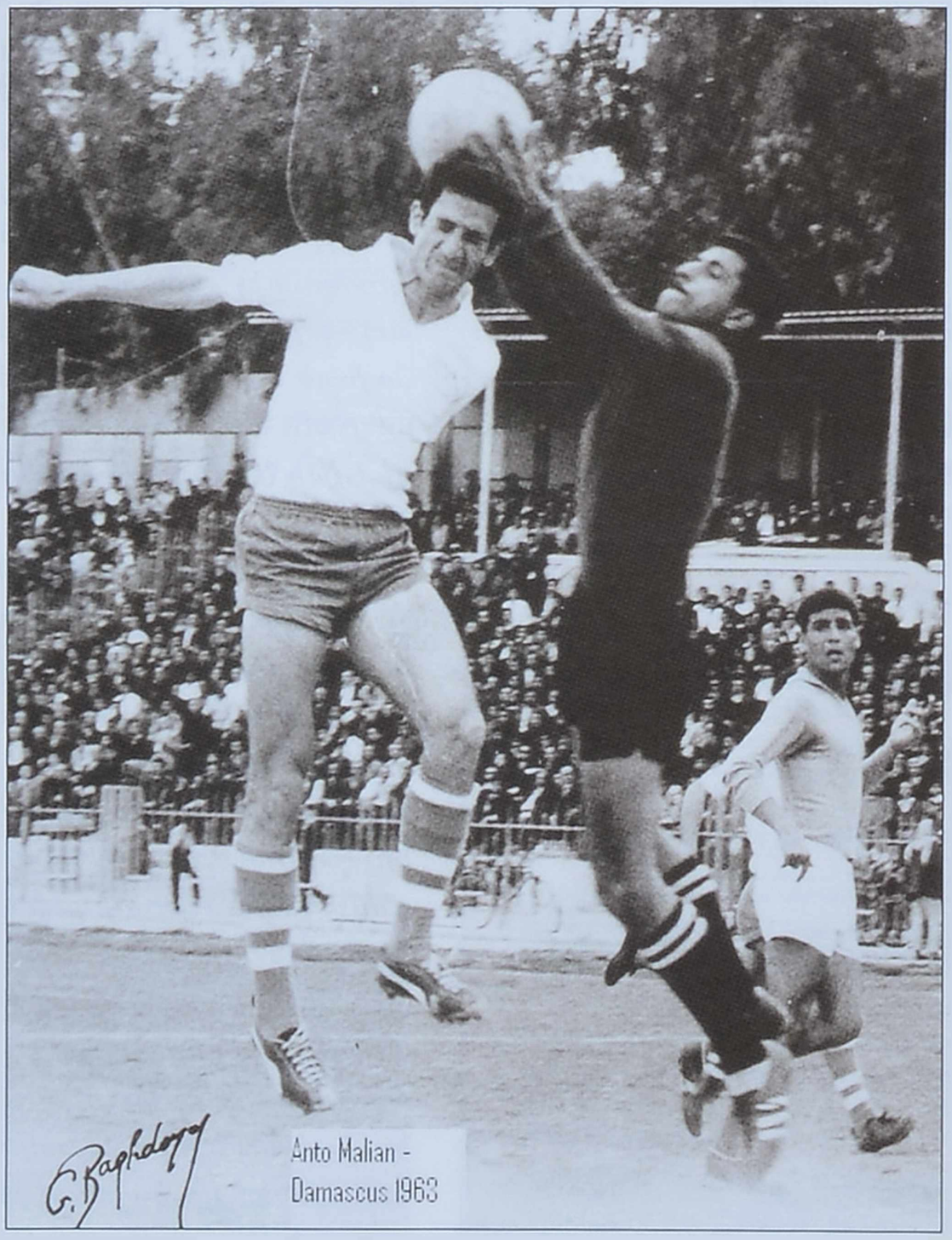

Յատկանշական ի՞նչ դէպքեր կը յիշէք ֆութպոլիստի ձեր օրերէն։

- Իմ եւ ընկերներուս համար իւրաքանչիւր մրցում ունէր իր յատկութիւնը, որովհետեւ կը խաղայինք Հ.Մ.Ը.Մ.ին եւ համայնքին համար, առանց որեւէ ակընկալութեան։ Ձեմ մոռնար վեց յատկանշական դէպքեր, որոնք մինչեւ այսօր յիշողութենէս չեն հեռանար։

1. Սուրիոյ «Ռէժի»՝ ծխախոտի պետական հաստատութիւնը կազմեց ֆութպոլի խումբ մը, որուն մաս կրնային կազմել տարբեր ակումբներու խաղացողներ՝ փոխան նիւթականի եւ առանց իրենց ակումբներէն հեռանալու։ Զիս ալ հրաւիրեցին մաս կազմելու այդ խումբին։ Դամասկոսի մէջ, Հ.Մ.Ը.Մ.ի Հալէպի խումբին հետ բարեկամական մրցում մը դասաւորուած էր «Ռէժի»ի խումբին դէմ։ Մրցումէն ետք, հիւրանոցի սրահին մէջ, «Ռէժի»ի տնօրէն Մուհամմատ էլ Սայէտ, որ նաեւ պետական նախարար էր, իր կողքի աթոռը յատկացուց ինծի եւ զրոյցի մը պահուն ըսաւ, թէ դուն ինչո՞ւ մաս չես կազմեր մեր խումբին։ Ես քեզ կը յարգեմ եւ կը սիրեմ խաղաոճդ։ Ես պատասխանեցի՝ «Եթէ ֆութպոլ պիտի խաղամ, միա՛յն Հ.Մ.Ը.Մ.ին հետ կը խաղամ»։

2. Խորհրդային Միութեան ֆութպոլի ողիմպիական խումբը, որ 1964 թուականին մասնակցած էր Թոքիոյի ողիմպիական խաղերուն, Լիբանանի կազմը պարտութեան մատնեց 7-0 արդիւնքով, Դամասկոսի բանակի խումբը՝ 5-0 արդիւնքով, իսկ Հ.Մ.Ը.Մ.ի Հալէպի խումբին չկարողացաւ յաղթել, հանդիպումը աւարտեցաւ 0-0 հաւասար։ Այդ օրը յատկանշական է ինծի համար, որովհետեւ իբրեւ հայ կամ Հ.Մ.Ը.Մ.ական մրցում մը չէր որ կատարեցինք, այլ՝ համայնավարութեան դէմ պայքար մղեցինք։ Կ՚ուզեմ յիշել, որ այդ օր մրցումին հերոսը մեր բերդապահ եղբ. Անդրանիկ Սիւլիւքճեանն էր, որ հրաշքներ գործեց մեր դարպասը պաշտպանելով։

3. 1968-ին, երբ Հ.Մ.Ը.Մ.ի Լիբանանի ներկայացուցչական խումբին մաս կազմեցի, երրորդ մրցումս «Մազրաա» ակումբին դէմ էր։ Մրցակիցը 1967-ի Լիբանանի ախոյեանն էր ու կը խորհէին, թէ մեզի պիտի յաղթեն։ Անոնց դարպասը ջախջախեցինք 3-0 արդիւնքով։ Այդ մրցումին ես մէկ վայրկեանի մէջ երկու կոլ նշանակեցի։

4. Նոյն տարին, Լիբանան այցելեց Եգիպտոսի ախոյեան «Զամալէք» ակումբը եւ մրցում մը կատարեց Լիբանանի հաւաքականին դէմ։ Որովհետեւ ես Հ.Մ.Ը.Մ.ի Լիբանանի խաղացող էի եւ հանդիպումը բարեկամական էր, յիշեալ հանդիպումին ես ալ մասնակցեցայ եւ նշանակեցի 1-1 արդիւնքով վերջ գտած հանդիպումին հաւասարութեան կոլը։ Այս կէտին մէջ հետաքրքրականը այն է, որ յաջորդ օր սուրիական մամուլը մեծ խորագիրներով անդրադարձաւ եւ ըսաւ. «Սուրիացի Մալեանը Լիբանանի կազմին պատիւը փրկեց եւ նշանակեց հաւասարութեան կոլը»։

5. 1969-ին Լոս Անճելըս կը խաղայի։ Մաս կազմեցի Գալիֆորնիոյ հաւաքականին եւ ես խումբին միակ հայն էի։

6. 1966-ի ամառը, Դամասկոսի մէջ տեղի ունեցաւ արաբական երկիրներու դպրոցական խումբերու մրցաշարք մը։ Նոյն շրջանին Սուրիոյ ազգային խումբը շրջապտոյտ մը պիտի ունենար դէպի Չինաստան։ Ֆութպոլի ֆեդերասիոնի նախագահ զօր. Ֆարուք Պոգոն փափաք յայտնեց, որ ես ազգային խումբին հետ մեկնիմ Չինաստան եւ դպրոցական մրցաշարքին չմասնակցիմ։ Իմ ալ փափաքս էր մեկնիլ Չինաստան, որովհետեւ այդ օրերուն մարզական առիթներէն անկախ անկարելի էր Չինաստան մեկնիլ։ Օրին, Սուրիոյ կրթական նախարարը պետական հրահանգ մը արձակեց նշելով, թէ երեք շաբաթ Անդրանիկ Մալեանին արգիլուած է Սուրիայէն դուրս գալ, եւ ես ստիպուած ուղղուեցայ Դամասկոս, մասնակցելու դպրոցական մցաշարքին։ Այդ մրցաշարքի հինգ մրցումներուն ես նշանակեցի 13 կոլ եւ դարձայ կոլ-սքորըր։ Անշուշտ, համեստութեան հակառակ է այս բոլորը յիշատակելը, սակայն այս բոլորին համար ես հպարտութիւն կը զգամ ո՛չ իբրեւ Անդրանիկ Մալեան, այլ՝ իբրեւ հայ ու յատկապէս՝ Հ.Մ.Ը.Մ.ական։

Անցեալի մարզիկները ինչո՞վ կը յատկանշուէին եւ ինչո՞վ կը տարբերէին ներկայի մարզիկներէն։

- Անցեալին, Հ.Մ.Ը.Մ.ը Հալէպի կամ Պէյրութի մէջ ունեցած է որակաւոր եւ վաստակաւոր միջազգային բարձր մակարդակի խաղացողներ, որոնց ցանկը երկար է, սկսեալ 1940-ական թուականներէն։ Դժբախտաբար, լսածիս համաձայն, վերջին 40 տարիներուն, Հ.Մ.Ը.Մ.ի խումբերը անցեալի այդ փառքի օրերը չեն ունեցած։ Պատճառները կրնան շատ ըլլալ։ Ես քննադատ կամ դատաւոր չեմ եւ չեմ կրնար ենթադրել, թէ ի՞նչ են պատճառները, որ Հալէպի կամ Պէյրութի Հ.Մ.Ը.Մ.ի խումբերը նահանջի մղած են։

Մեր օրերու մարզիկներէն կ՚ուզեմ յիշել միջնապահներ Գէորգ Աւընեանը, Ճորճիկ Ռասկելէնեանը, Օննիկ Քէօչկէրեանը եւ Գօգօ Քիլէճեանը, որոնք Պարսելոնայի այսօրուան աստղերէն նուազ մարզիկներէն չէին, միակ տարբերութիւնը այն է, որ այսօրուան աստղերը ֆութպոլի մեծ յառաջդիմութեան կողքին ունին նիւթական լայն աջակցութիւն։ Ընդհանուր առմամբ, միջազգային ֆութպոլը ներկայիս անցեալէն աւելի արագ, տոկուն եւ արթիսթիք է։ Անցեալին արթիսթիք էր, իսկ տոկունութիւնը եւ արագութիւնը մեծ դեր չունէին միջազգային ֆութպոլին մէջ։

Հ.Մ.Ը.Մ.ը ի՞նչ եղաւ եղբ. Անդրանիկին համար։

- Մանկական եւ պատանի օրերուս Հ.Մ.Ը.Մ.ականի գիտակցութիւն չունէի։ Երազս ու իղձս միայն ֆութպոլ խաղալն էր։ Երբ տարիքս յառաջացաւ, սկսայ ըմբռնել, թէ Հ.Մ.Ը.Մ.ը անհատականութիւն, ապրում եւ հոգեկան ուժ է, ընտանիք մըն է, որ չի դադրիր Հ.Մ.Ը.Մ.ական ըլլալու պարծանք եւ պատիւ տալէ։ Յատկապէս մեծ յարգանք եւ երախտիք ունիմ մեր համակիրներուն, որոնք լքելով իրենց ընտանեկան եւ հանրային կեանքը, իրենց ժամանակը նուիրած են Հ.Մ.Ը.Մ.ին։ Խոնարհ, բայց ազգային եղած են մեր համակիրները։ Ինծի հետ դիմատետրի ճամբով հաղորդակցող անցեալի ընկերներ եւ համակիրներ տակաւին կ՝ապրին խումբին պատուաբեր արդիւնքները եւ յաղթանակները։ Կը զգամ իրենց ապրումներն ու անկեղծ զգացումները 50 տարի ետք։ Յարգա՜նք ու պատիւ մեր համակիրներուն։ Կ՝արժեւորեմ ու կը գնահատեմ իրենց զոհողութեան սիրտն ու ոգին։ Նուիրական այդ սերունդի համակիրները արժանի են մեր սիրոյն։ Ա՛յդ եղաւ Հ.Մ.Ը.Մ.ը Անդրանիկ Մալեանին համար։

Եզրափակիչ խօսքով ի՞նչ կ՝ուզէք փոխանցել։

- Անցեալին, Միջին Արեւելքի, յատկապէս Սուրիոյ եւ Լիբանանի Հ.Մ.Ը.Մ.ը պարզապէս մարմնակրթական միութիւն մը չէր, այլեւ՝ հոգիներու դարբնոց։ Հսկայ բանակ մըն էր թէ՛ Սուրիոյ եւ թէ Լիբանանի մէջ։ Մեր անցեալի խումբերը իրենց

ZULIA FC EN TRATOS
con El Armenio Malian

անսահման յաղթանակներով տուած են փառք, պարծանք, հպարտութիւն ու պատիւ։ 1962-1972, տասը տարիներու ընթացքին, ես Հ.Մ.Ը.Մ.ի Հալէպի, Պէյրութի եւ Լոս Անճելըսի խումբերուն հետ նշանակած եմ մօտաւոր 300 կոլ, նաեւ՝ 40 կոլ միջազգային մրցումներու ընթացքին, օտար խումբերու դէմ։ Հ.Մ.Ը.Մ.էն նիւթական փոխադարձ չեմ ստացած, նոյնիսկ՝ գնահատագիր մը կամ շքանշան մը։ Անշուշտ, ես գնահատագիրը սպասողը կամ ակնկալողը չեմ եղած, որովհետեւ միջազգային եւ տեղական մամուլէն, նաեւ արաբական աշխարհի ֆութպոլի հեղինակաւոր անձնաւորութիւններէն արժանի գնահատականս ստացած եմ, բայց նախընտրելի է որ Հ.Մ.Ը.Մ.ը գնահատէ եւ արժեւորէ իր նախկին վաստակաւոր մարզիկները, որոնք իրենց տաղանդով եւ անհատնում նուիրումով կերտեցին միութեան յաղթական երթը եւ ո՛չ միայն անոնք որոնք ներկայիս նիւթականով կ՝օժանդակեն։ Միութիւնը պէտք է շինիչ քննադատութեան ընդունակ ըլլայ, աւելի բարգաւաճման եւ վերելքի համար։

ՀԱՅ ՄԱՐՄՆԱԿՐԹԱԿԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԻՈՒԹԻՒՆԸ ՄԵՐՁԱՒՈՐ ԱՐԵՒԵԼՔԻ ՄԷՋ (Բ. ՇՐՋԱՆ, 1931-1940)

Ներսէս Արք. Բախտիկեան (1911-1989)
ԱՆՏԻՊ, Ե. ՄԱՍ

Ալեքսանտրէթի մասնաճիւղը 15 Մարտ 1932 թուակիր նամակով, ուղղուած՝ քաղաքին «Հայ համայնքի թաղականութեան անդամներուն» կ՚ըսէ.

«Վարչութիւնս ներկայ գրութեամբ կու գայ ձեզ տեղեակ պահելու Հ.Մ.Ը.Մ.ի մասնաճիւղի գոյութեանը՝ գաղութիս մէջ։

«Մասնաճիւղս հիմնուած է 9 Յունիս 1931-ին, աջակցութեամբ Վ. Փափազեանին եւ նախկին Հ.Մ.Ը.Մ.ական Համազասպ Փանոսեանին։ Նախաձեռնողներ եղեր են ազգայիններ ու երիտասարդներ։

«Յուլիս 12, 1931 գրութեամբ վաւերացուած ենք Սուրիոյ եւ Լիբանանի Հ.Մ.Ը.Մ.ի Շրջանային Վարչութեան կողմէ։

«Ուստի, կը խնդրենք, ձեր կարգին, ըլլալով համայնքիս Ազգային վերին մարմինը, մեզ ճանչնաք ու վաւերացնէք։

«Այս ազգօգուտ համազգային միութիւնը, բոլոր գաղութներուն մէջ, արժանացած է հայ ժողովուրդի գնահատանքին ու գուրգուրանքին, կը յուսանք որ մասնաճիւղս մեր քաղաքին մէջ ալ իր անուան արժանի տեղը գրաւէ Ձեր ալ բարոյական եւ այլ տեսակի աջակցութեամբ»։ Թաղական Խորհուրդը իր 11 Ապրիլ 1932 թուականով կը պատասխանէ. «...Խորհուրդս կը յայտնէ Ձեզ, որ կը ճանչնայ Ձեր միութիւնը որպէս հայ հասարակութեան մէջ գործող կազմ. կը մաղթէ ձեզ յաջողութիւն Ձեր ազգօգուտ նպատակներուն մէջ»։ Այդ ազգօգուտ նպատակներուն գործնական մէկ պատկերն է որ կու տայ «Ազդակ» թերթի Հալէպի թղթակիցը 15 Մարտ 1932-ին։

«Ներկայ եղանակին բացումէն վերջ, Հ.Մ.Ը.Մ.ի Հալէպի Ա. խումբը, իր սեփական դաշտին վրայ, ամսոյս 6-ին, Կիրակի օր, իր առաջին մրցումը կատարեց տեղւոյս Սելեքսիոն Միլիթէրին դէմ, մօտ երկու հազար հանդիսատեսներու ներկայութեան։

«...Այսպէս, եղանակի բացումով, Հ.Մ.Ը.Մ.ը պատեհութիւն կու տայ բոլոր հայ երիտասարդներուն եւ պատանիներուն մէկտեղուելու Հ.Մ.Ը.Մ.ի դաշտին վրայ, ամէն Կիրակի, հեռու քաղաքին ապականած մթնոլորտէն. թէ ազգային եւ թէ մարդկային մեծ եւ կարեւոր ծառայութեան կոչուած Հ.Մ.Ը.Մ.ը արժանի է ամէն քաջալերանքի եւ գովաբանութեան։ Պէտք է մասնաւոր խնամք ու գուրգուրանք ունենանք Հ.Մ.Ը.Մ.ի պահպանման գործին։ Ամէն գիտակից հայ պարտականութիւն ունի այդ ուղղութեամբ»։ Իսկ Պէյրութ, Մարտ 20-ին, արաբական Մուխթալաթ խումբին դէմ տարուած փայլուն յաղթանակի նկարագրութենէն ետք, Մ. Տէօվլէթեան կը շարունակէ.

Լեւոն Աբգարեան։

«...Այս տարի տեղւոյս Հ.Մ.Ը.Մ.ի խումբը անցաւ մէկէ աւելի հանդրուաններէ։ Բոլոր թափուող մութ աշխատանքները չկրցան յուսահատեցնել մեր աննկուն տղաքը։ Համբերատար աշխատութենէ մը ետք, Ա. խումբը վերակազմուեցաւ բոլորովին նոր ուժերու յաւելումով։ Հ.Մ.Ը.Մ.ի Ա. խումբը այսօր հասած է իր ուժին գագաթնակէտին, վկայ մեր տղոց աննախընթաց յաղթանակը։

«Տեղւոյս մասնաճիւղը տէր է երկրորդ, պահեստի եւ առաջին խումբերու։

«Աշխատանքը որ կը տարուի երիտասարդութեան կողմէ ազգաշէն է ու քաջալերելի։ Բաց դաշտի մէջ թէ համախմբումներու ընթացքին, դարբնել հայ երիտասարդին ֆիզիքականն ու բարոյականը, ազգապահպանման ճանապարհին, գործերուն ամէնէն վսեմն ու սուրբն է։

«...Հ.Մ.Ը.Մ.ի աշխատանքը, օր-

14 Մարտ 1948, Պէյրութ. Զարեհ Սրբազան (հետագային Կաթողիկոս Մեծի Տանն Կիլիկիոյ) կը հետեւի Հ.Մ.Ը.Մ.-Ռընեսանս ֆութպոլի խաղին, որ պիտի աւարտէր 3-1 արդիւնքով՝ ի նպաստ Հ.Մ.Ը.Մ.ի։

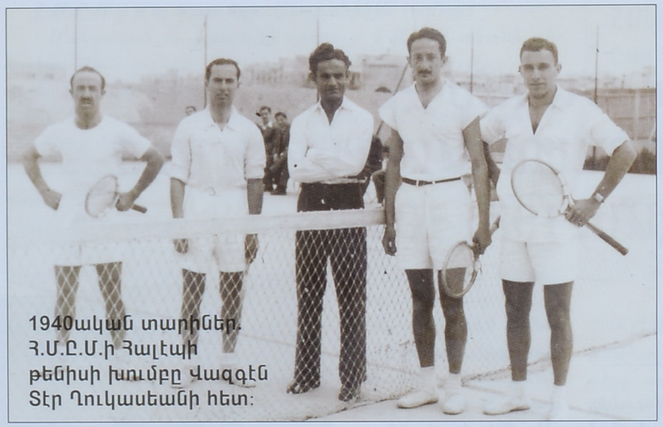

1940ական տարիներ. Հ.Մ.Ը.Մ.ի Հալէպի թենիսի խումբը Վազգէն Տէր Ղուկասեանի հետ:

ուան պահանջն է, հայ ապրումներուն, հին սերունդէն դէպի նոր սերունդ փոխանցման սեմին: Պէտք է կանգնիլ երիտասարդութեան կողքին, մեր վաղուան միակ ապաւէնն է...» («Ազդակ», 23 Մարտ 1932): Նոյն փառաւոր յաղթանակը, նոյն գեղեցիկ ոգին, նոյն թռիչքը Հալէպէն Պէյրութ, Պէյրութէն Դամասկոս, գրեթէ նոյն օրերուն կատարուած մրցումներ, բոլորն ալ յաղթութիւն արձանագրած: «Ամսոյս 18-ին, Մարտ, Ուրբաթ օր, աննախընթաց մրցում մը տեղի ունեցաւ Հ.Մ.Ը.Մ.ի եւ Պարատա Ֆութպոլի առաջին խումբերուն միջեւ:

«Խաղը թէեւ կազմակերպուած էր որպէս բարեկամական հանդիպում, սակայն ախոյեանական բնոյթ առաւ, Պարատա, Մարտ 20-ին, Կիրակի օրուան համար, հրաւիրած էր Պէյրութի Ամերիկեան Համալսարանի Ֆութպոլի խումբը: Եւ կ'ուզէր առաջին անգամ իր ուժը փորձել Հ.Մ.Ը.Մ.ի դէմ: Պարատան լաւ կազմակերպուած էր, ոչ միայն Դամասկոսի արաբական խումբերէն լաւագոյն խաղացողները իր մէջ առած էր, այլեւ խաղացող մը բերած էր Հալէպէն:

«...Խաղը մինչեւ վերջ շարունակուեցաւ տաք մթնոլորտի մէջ... վերջացաւ Հ.Մ.Ը.Մ.ի յաղթանակով - երեք նշանակէտով: ...Պէտք է ըսել, որ այդ օր Հ.Մ.Ը.Մ.ի տղաքը աննախընթաց խաղարկութիւն ունեցան: Կարգապահութիւն եւ հաւաքական աշխատանք աննախընթաց էին: ...Խաղը այնքան ներդաշնակ կ'ընթանար որ կարծես մէկ հոգի էր խաղացողը: Հակառակորդը խոստովանեցաւ առաւելութիւնը:

«Հ.Մ.Ը.Մ.ի տղաքը, եթէ շարունակեն այսպէս, շատ մեծ յաջողութիւններ կրնան ձեռք բերել Դամասկոսի մէջ - հնազանդութիւն, ներդաշնակութիւն եւ հաւաքական ջանք - ահա՛ յաջողութեան ճամբան» («Ազդակ», 24 Մարտ 1932):

Հ.Մ.Ը.Մ.ի Դամասկոսի մասնաճիւղին աստղը այս թուականէն սկսեալ կը բարձրանայ: Հոն կը հաւաքուին Հ.Մ.Ը.Մ.ի լաւագոյն խաղացողները որպէս չէրքէզ զինուոր, որոնք նոյն ատեն կը կազմեն Հ.Մ.Ը.Մ.ի տեղական առաջին խումբը, որ քիչ ետք պիտի գար Սուրիոյ եւ Լիբանանի ֆութպոլի կեանքին մէջ նոր ու փայլուն շրջան մը բանալ, դառնալով, տարիներով, Մերձաւոր Արեւելքի ֆութպոլի անխորտակելի բերդը:

Հ.Մ.Ը.Մ.ի Դամասկոսի յաջողութեան մեկնակէտը եթէ Պարատայի դէմ իր յաղթանակը եղաւ, եւ սակայն, որպէսզի վերելքի այս առաջին աստիճանը որեւէ պատահականութեան չվերագրուեր, ան պէտք էր արձանագրեր իր երկրորդ անմիջական յաջողութիւնը, որ չուշանար: 1932-ի Զատկուան միջ-մասնաճիւղային հանդիպումներուն, Հալէպի մէջ, ուր մասնաճիւղեր հաւաքուած պիտի մրցէին ախոյեանութեան համար:

«...Շաբաթ օրուընէ արդէն Դամասկոսի, Պէյրութի, Լաթաքիոյ, Թրիփոլիի, Ալեքսանտրէթի, Զահլէ - Պաալպէք խառն կազմով խումբերը հասած էին Հալէպ եւ արժանացած Հալէպի մասնաճիւղին սիրալիր ընդունելութեան»:

Կարդանք շարունակութիւնը.

«...Այլեւս կարծես պահանջ դարձած է, տարին անգամ մը, համախմբուիլ կարեւոր կեդրոնի մը մէջ:

«Այս տարի եօթը խումբ էին անոնք՝ ութ մասնաճիւղով, որ իրենց մասնակցութիւնը բերած էին մեծ զոհողութիւններ յանձն առնելով, անտեսական ներկայ պայմաններուն մէջ:

«... Տարուէ տարի այս խաղերուն մասնակցող մասնաճիւղերուն յարաճուն շատնալը, ամենամեծ գրաւականն է հայ հոգիներէն ներս Հ.Մ.Ը.Մ.ի գաղափարաբանութեան գտած հողին:

«Ժողովրդական մեծ ընդունելութիւն գտան անոնք Հալէպի մէջ:

«Հալէպի մասնաճիւղին համար շատ փայլուն ապագայ մը այժմէն իսկ կարելի է նախատեսել, քանի որ բազմահազար հետաքրքիրներ կարողացած է համախմբել իր շուրջ: Մեծ է Հալէպի մասնաճիւղին ապագան նաեւ անոր համար, որ այդ ծովածաւալ բազմութիւնը, որ ներկայ էր վերջին մրցումներուն - չորս հինգերորդը պատանիներ ու երիտասարդներ էին: Այս ցոյց ու տայ որ նոր սերունդը կը հետաքրքրուի մարմնամարզով: Անկասկած, որ անոնք թեւ ու թիկունք պիտի հանդիսանան թէ՛ իրենց գործնական մասնակցութեամբ եւ թէ իրենց նիւթական օժանդակութեամբ:

«Երկու խմբաւորումներու բաժնուած խումբերը՝ Ա. եւ Բ. իրենց մրցումները կ'ունենան: Առաջին կարգի ախոյեան կը հանդիսանայ Դամասկոսի խումբը ու կը ստանայ թանկարժէք բաժակ մը՝ տրամադրուած Պէյրութի մասնաճիւղի երկու եռանդուն եղբայրներու՝ Յովհաննէս եւ Պօղոս Շահինեաններու կողմէ: Իսկ երկրորդ դասակարգի ախոյեան կը հանդիսանայ Լաթաքիան՝ ստանալով օրուան թագուհի տիկ. Քալենտէրի ձեռքէն բաժակ մը, նուիրուած՝ Հալէպի մասնաճիւղի ատենապետ Միհրան Կարապետեանին կողմէ:

... «Պէտք չէ մոռնալ որ Դամասկոս Պէյրութէն շատ բարձր խաղարկութիւն ցոյց տուաւ: Դամասկոսի խաղացողներուն մօտ կարելի է մէկէկ աւելի առաւելութիւն գտնել: Տոկուն են եւ ունին զօրաւոր հարուած: Օժտուած են բացառիկ կարողութիւններ ունեցող ղեկավարով մը: Ֆիզիքապէս աւելի յաղթանդամ են՝ քան Պէյրութի այս տարուան տղաքը, որոնցմէ չորսը թէ՛ կազմով եւ թէ՛ տարիքով պզտիկ են:

1944. Հ.Մ.Ը.Մ.ի Հալէպի մասնաճիւղի տարեկան մարզահանդէսէն նկար մը: Ընդհանուր մարզիչ եղբ. Լեւոն Սեզարեան:

«Խաղերու ընթացքին որեւէ միջադէպ եւ անհաճայնութիւն տեղի չունեցաւ, ան ալ կը մատնանշէ իրական մարզիկի ոգին, որ երթալով տուն դնել սկսած է Հ.Մ.Ը.Մ.ի բոլոր մասնաճիւղերուն մէջ:

«...Մօտ 90-ի հասնող մարզիկները փայլուն տողանցք մը կատարեցին նուագախումբի առաջնորդութեամբ: Իւրաքանչիւր մասնաճիւղ ունէր իր խմբական դրօշակը, բոլորին առջեւէն կ'ընթանար Եռագոյնը: Ոգեւորութիւնը մեծ էր... («Ազդակ», 7 Ապրիլ 1932):

«Ազդակ» օրաթերթ, Հ.Մ.Ը.Մ.ի Զատկուան հանդիպումներուն անդրադառնալով, «Ապրի՛ք տղաք» խորագրին տակ, իր խմբագրական սիւնակին մէջ կը գրէ:

«Անոնք որ ներկայ չգտնուեցան անցած Կիրակի եւ Երկուշաբթի օրերը Հալէպի խաղադաշտին վրայ, ուր ճակատեցան Սուրիոյ եւ Լիբանանի Հ.Մ.Ը.Մ.ի մասնաճիւղերու մարզիկները, չեն կրնար ըմբռնել այն հանրային մեծագոյն հետաքրքրութիւնն ու աննախընթաց խանդավառութիւնը որ ապրեցան հազարաւոր հայրենակիցներ:

«...Առաջին անգամը չէ որ Սուրիոյ եւ Լիբանանի Հ.Մ.Ը.Մ.ի Շրջանային Վարչութիւնը կը կազմակերպէ միջ-մասնաճիւղային մրցումներ: Դեռ անցեալ տարի նման մրցումներ տեղի ունեցան հոս, եւ աւելի առաջ՝ Հալէպ: Բայց բոլորովին տարբեր էր այս տարի երեւոյթը:

«...Նկատուեցաւ որ Հ.Մ.Ը.Մ.ը մեր գաղութին մէջ դարձած է ամէնէն կենսունակ եւ յառաջադէմ կազմակերպութիւնը... Մեր գաղութին ամէնէն թոյլ շրջանը՝ Ալեքսանտրէթ անգամ ունեցած է իր մարզական կազմակերպութիւնը Հ.Մ.Ը.Մ.ի դրօշին տակ եւ իր վրայ կեդրոնացուցած ժողովրդական լայն հետաքրքրութիւն իր շարքերուն մէջ առնելով մեծ թուով պատանեկութիւն:

«Կիրակիի եւ Երկուշաբթիի... մրցումները ցուցահանեցին տարբեր ոգի մը, բուն մարզական ոգին... որ բուն Հ.Մ.Ը.Մ.ի ոգին է, եղբայրական սէրը, քաջութեան ճաշակը: Անոնց հոգեկան բարձրութեանը, ֆիզիքականը պիտի մնար շատ թոյլ, տկար եւ պիտի դառնար կոպիտ ոյժ եւ փորձանք»:

(Շար. 5)

28 Հոկտ. 1944, Հ.Մ.Ը.Մ.ի Պէյրութի միջ-մասնաճիւղային խաղերուն մասնակցած Հալէպի աթլէթի խումբը իր պատասխանատուներով:

Ոտքի, ձախէն աջ՝ Գէորգ Իփէկեան, Վազգէն Տէր Ղուկասեան, Օգսէն Պալլուզեան, Ճորճ Չափարեան, Յակոբ Խաչատուրեան, Լեւոն Պալլուզեան (Հալէպի սկաուտութեան ընդհանուր խմբապետ), Լուտեր Մասպանաճեան (ատենապետ), Եդուարդ Ճինոյեան (գայլիկներու աբելլա), Եէմճէմեան, Եեմիլ Քահքէճեան եւ Սարգիս Պապօղլանեան (սկաուտ առաջնորդ եւ շեփորախումբի պատասխանատուներէն):

ՊԷՏՔ Է ՄԻՇՏ ԸՆԴԱՐՁԱԿԵՆՔ ՄԵՐ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԸ ԵՒ ՓՈՐՁԵՆՔ ԱՌԱՒԵԼԱԳՈՅՆ ԳՈՐԾԸ ՏԱՆԻԼ

ԱԹԷՆՔԻ «ԱԶԱՏ ՕՐ»ԻՆ Կ�simՐՍԷ Հ.Մ.Ը.Մ.Ի ՀԱՐԱՒԱՅԻՆ ՇՐՋԱՆԱՅԻՆ ՎԱՐՉՈՒԹԵԱՆ ԱՆԴԱՄ ԵՂԲ. ԱՒԵՏԻՍ ԿՈՍՏԱՆԵԱՆ

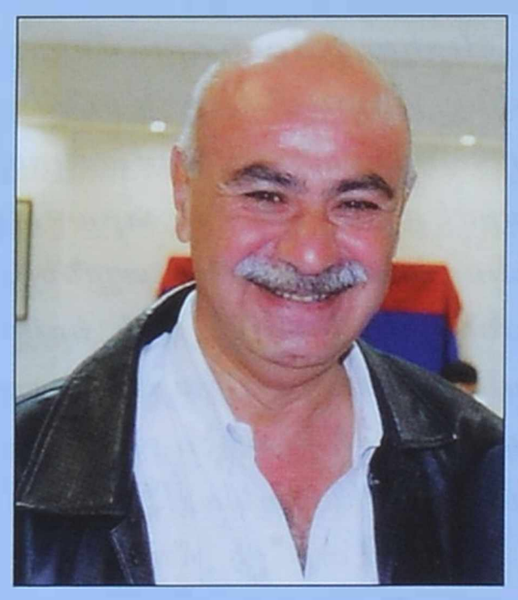

Հ.Մ.Ը.Մ.ի միջ-դիւանական խորհրդաժողովէն վերադարձին, կարճատեւ այցելութեամբ մը Աթէնք գտնուեցաւ Հ.Մ.Ը.Մ.ի Հարաւային Ամերիկայի Շրջանային Վարչութեան անդամ եղբ. Աւետիս Կոստանեան:

Եղբ. Կոստանեան տեսակցութիւն մը ունեցաւ Աթէնքի «Ազատ Օր» օրաթերթի խմբագրութեան հետ, հեղաբրբրական տեղեկութիւններ փոխանցելով Հ.Մ.Ը.Մ.ի Հարաւային Ամերիկայի ընդանիքին մասին:

Յայտնենք, որ եղբ. Աւետիս Կոստանեան 12 տարի գործած է Հ.Մ.Ը.Մ.ի Պուէնոս Այրէսի վարչութեան մէջ, ապա ընտրուած է Հարաւային Ամերիկայի Շրջանային Վարչութեան անդամ: Ան կը նշէ, որ Հարաւային Ամերիկայի իւնանդամ Շրջանային Վարչութիւնը կը գործէ միացեալ ուժերով. անդամներէն հինգը Պուէնոս Այրէսէն են, երկուքը՝ Գորտոպայէն, երկու հոգի ալ Ուրուկուէյի Մոնթեվիդէոյի մասնաճիւղէն:

Քանի՞ անդամ ունի ձեր շրջանը:

- *Ունինք մօտաւորապէս 1350 անդամ, երեք մասնաճիւղերու մէջ: Մենք ունինք 800 մարզիկներ, 280 սկաուտներ եւ մնացեալը պարզ անդամներ են: Պարզ անդամները Հ.Մ.Ը.Մ. կը յաճախեն եւ անհատաբար մաս կը կազմեն մարմնամարզի տարբեր ճեւերու (թենիս, վոլիպոլ), բայց որպէս պաշտօնական մարզիկներ գրանցում չունին, հակառակորդ խումբերու դէմ չեն կրնար մրցիլ:*

Հ.Մ.Ը.Մ.ը ե՞րբ հիմնուած է Արժանթինի մէջ:

- *Հ.Մ.Ը.Մ.ի Պուէնոս Այրէսի մասնաճիւղը հիմնուած է 1927-ին: Այնուհետեւ կազմուած է Գորտոպայի մասնաճիւղը, 1929-ին եւ Մոնթեվիտէոյի մասնաճիւղը՝ 1987-ին: Մոնթէվիտէոյի մէջ շարժումը սկաուտական խումբերով սկսաւ, ապա մարզական խումբերով ամբողջացաւ:*

Շրջանային Վարչութեան գործերը հետապնդելու համար մենք շատ կը ճամբորդենք, քանի որ կարիքը կայ իրարմէ բաւական հեռու մեր երեք մասնաճիւղերուն գործերը համադրելու:

Իւրաքանչիւր լիագումար նիստ կը գումարենք տարբեր մասնաճիւղի մը մօտ: Մեր նստաշրջանին ընթացքին գումարած ենք հինգ լիագումարներ:

Ո՞րն է մարզական ձեր մեծագոյն ձեռնարկը:

- *Նոյնը չէ բոլորին մօտ, որովհետեւ իւրաքանչիւր մասնաճիւղ տարբեր մարզաձեւի մէջ զօրաւոր է: Պուէնոս Այրէսը, օրինակի համար, շատ զօրաւոր խումբեր ունի տղոց թենիսի եւ ֆութսալի մէջ: Աղջիկներու պարագային՝ հէնտպոլ եւ վոլիպոլ:*

Ուրուկուէյը շատ զօրաւոր է ֆութսալի եւ հէնտպոլի մէջ. անոնք չունին թենիս: Գորտոպան պասքեթպոլի խումբեր ունի, ֆութսալ եւ վոլիպոլ:

Ֆութպոլի խումբեր չունի՞ք:

- *Ո՛չ, տասնմէկ հոգինոց ֆութպոլի խումբեր չունինք: Հակառակ որ երկիրը աւանդութիւն ունի տուեալ մարզախաղէն ներս, յարմար դաշտ չունենալու պատճառով չենք զարգացուցած ֆութպոլը (յատկանշականօրէն ըսեմ, որ դաշտ մը մէկ անգամ վարձելու համար մօտ 7000 տոլարի պէտք կայ): Յարմար դաշտեր ունենալը եւ պահելը շատ մեծ գումարներու կը կարօտի: Մենք ունինք Հ.Մ.Ը.Մ.ի մեր մարզադաշտը, ուր մեր բոլոր խումբերը իրենց փորձերը կը կատարեն:*

Կը նախընտրենք այսպիսի մեծ գումարներ տրամադրել սկաուտական մեր շարժումին, երբ տղաքը կը ճամբորդեն՝ մասնակցելու համար համա-Հ.Մ.Ը.Մ.ական բանակումներու:

Սկաուտական յարմար բանակավայր ունի՞ք Արժանթինի մէջ։

- Ո՛չ, բանակավայր կը վարձենք Պարիլոչէի կողմը։ Գորտոպան եւ Ուրուկուէյը՝ իրենց մօտ։ Անկէ ետք, երեք տարին անգամ մը կը կազմակերպենք Շրջանային բանակում, ուր իւրաքանչիւր անգամ մասնաճիւղ մը կը ստանձնէ կազմակերպչական աշխատանքը, անշուշտ Սկաուտական Խորհուրդին հետ գործակցաբար։ Վերջին բանակումը կազմակերպուեցաւ Ուրուկուէյի մօտ։

Յառաջիկայ տարի Հայաստանի մէջ համա-Հ.Մ.Ը.Մ.-ական բանակում կայ եւ կը փափաքինք անշուշտ ներկայ ըլլալ։ Գիտէք, մեզի համար շատ սուղ են այսպիսի մասնակցութիւնները, հեռաւորութեան եւ օդանաւի տոմսերու սղութեան պատճառով։ Կիպրոս մեկնելէս շաբաթ մը առաջ մեծ աճ արձանագրեցին տոմսերու գիները, որոնք այսօր կը տատանուին 2400-2800 տոլարի միջեւ։

Ի՞նչ են յառաջիկայի ձեր ծրագիրները։

- Ներկայիս կ՚աշխատինք նոր մասնաճիւղեր հիմնելու ուղղութեամբ։ Կապի մէջ ենք Վենեզուէլայի գաղութին հետ, Սան Փաուլոյի, նոյնպէս՝ Չիլիի եւ Ռոզարիոյի (Արժանթինի մէջ) գաղութներուն հետ, ուր տեղական ուժեր կան։ Արդէն կապեր ունինք անցեալէն, տրուած ըլլալով որ երբեմն անոնք մասնակցութիւն կը բերեն Նաւասարդեան խաղերու կազմակերպումին։ Վենեզուէլան վերջին խաղերուն մասնակցեցաւ 12 հոգիով, Պրազիլէն 45 հոգի եկան, Չիլին նոր սկսաւ՝ 15 հոգիով, Մոնթեվիտէոն՝ 70 հոգի, Գորտոպան՝ 100 հոգի, Պուէնոս Այրէսը՝ 150 հոգի մօտաւորապէս։ Ընդհանուր, շուրջ 400 հոգի կը մասնակցի Նաւասարդեան խաղերուն։ Շատ մարդ կը հաւաքուի, որովհետեւ մարզիկներու կողքին համակիրներու շատ լայն շրջանակ մը կը հաւաքուի եւ Նաւասարդեանը Հ.Մ.Ը.Մ.-ական մեծ տօնի կը վերածուի։ Անցեալ տարի Գառնիկ Սարգիսեանը հրաւիրած էինք։ Ան իր երգերով խանդավառեց բոլորը։

Պուէնոս Այրէսի մէջ, Ապրիլ 24-ի նախօրեակին, կը կատարուի մատաղի պատրաստութեան աշխատանք, ինչ որ աւելի քան 800 հոգի կը համախմբէ Հ.Մ.Ը.Մ.-ի դաշտին մէջ։ Շատ մեծ աշխատանք է եւ կամաւոր մատուցումի կարիքը ունի։

Լայն շրջանակները ինչպէ՞ս կը մօտենան Հ.Մ.Ը.Մ.-ին։

- Անդամներու մեծ մասը հայկական վարժարաններէն կու գայ մեզի։ Որքան որ փոքր են տարիքով, սկաուտական շարժումին կը մասնակցին աւելի։ Հետզհետէ մեծնալով եւ իրենց հետաքրքրութիւններուն համեմատ՝ կը սկսին մասնակցիլ նաեւ մարզական մեր խումբերուն։ Շաբաթ օրերը կը համախմբուին մեր մարզադաշտը, որ կ՚եռայ երիտասարդական աշխուժութեամբ եւ խանդավառութեամբ։ Շատ լայն շրջանակներէ հայութիւն կը համախմբուի մեր մօտ։

Արժանթինի մարզական-սկաուտական Ֆեդերասիոններուն հետ ձեր յարաբերութիւնները ի՞նչ մակարդակի են։

- Ընդհանրապէս շատ լաւ են յարաբերութիւնները եւ անոնք մեզի օգտակար կը դառնան։ Յաջողած ենք մօտենալ Արժանթինի մէջ գործող Սկաուտական Կեդրոնական Վարչութեան, որ պատրաստակամութիւն կը յայտնէ միշտ աջակցելու մեր ծրագիրներուն։

Ո՞ւր պիտի կեդրոնացնէք ձեր առաջնահերթութիւնները յառաջիկային։

- Պէտք է միշտ ընդարձակենք մեր աշխատանքները եւ փորձենք առաւելագոյն գործը տանիլ։ Այս մէկը անշուշտ բոլորին կողմէ նուիրում եւ տրամադրութիւն կը պահանջէ։ Վերջին տարիներուն սկսած ենք լրջօրէն դիմագրաւել խառն ամուսնութիւններու հարցը, որ հետզհետէ կը բազմանայ, իրեն ծանօթ ազդեցութիւնները բերելով հայ ընտանիքին եւ հայկական միջավայրին։ Մենք կը փորձենք հասնիլ այդ ընտանիքներու տղոց, համախմբել ու դաստիարակել զանոնք՝ Հ.Մ.Ը.Մ.-ի շարքերէն ներս։

Յառաջիկային մեր ուժերը պէտք է լարենք յաջողցնելու համար Վենեզուէլայի եւ Չիլիի մէջ Հ.Մ.Ը.Մ.-ի մասնաճիւղերու հիմնումը։ Վենեզուէլայի մէջ շուրջ 3000 հայութիւն կայ, հիմնականօրէն Քարաքասի մէջ. անոնք հեռուներէն կը հաւաքուին Շաբաթ օրերը, քով-քովի գալու համար։

ՀԱՂՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ...

Շարունակուած 3-րդ էջէն

Վարչական-դիւանակալական աշխատանքները աւելի զարգացնելու դիտաւորութեամբ, Կեդրոնական Վարչութիւնը ժողովական կանոններու հասկացողութեան վրայ հիմնուելով, տուաւ ուղղութիւններ եւ ցուցմունքներ, փոխանցեց թելադրութիւններ ընդհանրապէս փոխ-յարաբերութեանց մարզերու մէջ, ապա կատարեց լուսաբանութիւններ՝ ընդհանուր կանոնագրութեան որոշ յօդուածներու շուրջ։

Ժողովականները յուզումով ունկնդրեցին Հ.Մ.Ը.Մ.-ի Սուրիոյ Շրջանային Վարչութեան առաքած սրտի խօսքը եւ միաձայնութեամբ որոշեցին սատար հանդիսանալ Հ.Մ.Ը.Մ.-ի Սուրիոյ շրջանին, նիւթապէս եւ բարոյապէս։

Խորհրդաժողովը իր շնորհակալական խօսքը ուղղեց Կիպրոսի Հ.Մ.Ը.Մ.-Հ.Ե.Մ.-ի Մեկուսի վարչութեան, որ ջանք չէր խնայած լաւագոյնս կազմակերպելու ժողովին առնչուած բոլոր մանրամասնութիւնները, հակառակ երկրին մէջ տիրող տնտեսական վերջին իրադարձութիւններուն։

Խորհրդաժողովին մասնակիցները համոզումով մեկնեցան՝ հաստատ եւ ամրակուռ քայլերով շարունակելու Հ.Մ.Ը.Մ.-ի անվերջ ու կազմակերպուած աշխատանքները, միշտ հաւատարիմ մնալով միութեան նշանաբանին՝ «Բարձրացի՛ր-բարձրացուր»-ին։

ՀԱՆԴԻՊՈՒՄ ՖՈՒԹՊՈԼԻ ԻՐԱՒԱՐԱՐ ԵՂԲ. ԳԷՈՐԳ ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆԻ ՀԵՏ

Վերջերս Լիբանան կը գտնուէր Հ.Մ.Ը.Մ.ի Սուրիոյ հանրածանօթ իրաւարարներէն եղբ. Գէորգ Խաչատուրեան: Եղբօր ներկայութենէն օգտուելով, «Մարզիկ» հետեւեալ հանդիպումը ունեցաւ հետը:

Եղբայր Գէորգ, դուք Սուրիոյ ֆութպոլի միակ հայ իրաւարարը եղած էք, ե՞րբ եւ ի՞նչպէս սկսած է ձեր ասպարէզը:

- Ես Սուրիոյ ֆութպոլի ֆեդերասիոնին կողմէ ճանչցուած իրաւարար եղած եմ 1985-ին: 1987-ին բախտը ունեցայ Լաթաքիոյ Միջերկրականեան խաղերուն ֆութպոլի մրցումներ վարելու եւ այնուհետեւ տարիներ շարունակ մնացի իրաւարար:

Ե՞րբ մուտք գործած էք Հ.Մ.Ը.Մ.ի շարքեր եւ ի՞նչպէս հասած էք իրաւարարութեան հանգրուանին:

- Հ.Մ.Ը.Մ.ը եղած է առաջին տունս: Հ.Մ.Ը.Մ.ին անդամագրուած եմ 1966-ին, իբրեւ գայլիկ ու ապա՝ սկաուտ: Մինչեւ 1973 մաս կազմած եմ Հ.Մ.Ը.Մ.ի Հալէպի ֆութպոլի ներկայացուցչական կազմին: 1973-ին փոխադրուած եմ Լիբանան:

Լիբանանի մէջ մաս կազմած եմ Հ.Մ.Ը.Մ.ի Ժրտէյտէի ֆութպոլի կազմին եւ կրած եմ թիւ 7 շապիկը: Ճանչցուած եմ իբրեւ Ժերզինիօ: 1975-ին հրաւիրուած եմ Հ.Մ.Ը.Մ.ի Լիբանանի ֆութպոլի ներկայացուցչական խումբ: Օրին, մարզիչը Աւետիս Գալփաքեանն էր: Դժբախտաբար, Լիբանանի քաղաքացիական պատերազմը վերջ դրաւ մարզական կեանքիս:

Իսկ ի՞նչպէս կը ներկայացնէք իրաւարարի ձեր ասպարէզը:

- 1984-ին երբ Հալէպ վերադարձայ, Հ.Մ.Ը.Մ.ի վարչութիւնը զիս նշանակեց իրաւարար եւ պաշտօնապէս արձանագրեց Սուրիոյ ֆութպոլի ֆեդերասիոնին մօտ:

1985-ին սկսայ Սուրիոյ ախոյեանութեան Բ. դասակարգի մրցումները վարել: 1989-ին մեկնեցայ Գալիֆորնիա եւ երրորդ դասակարգի մրցումներ վարեցի:

2002-ին բախտը ունեցայ Շիքակոյի մէջ միջ-մասնաճիւղային խաղեր վարելու: Զեմ մոռնար աւարտական մրցումը, որ իրարու դէմ հանեց Հ.Մ.Ը.Մ.ի Թորոնթոյի եւ Ուաշինկթընի խումբերը: Տիտղոսին տիրացաւ Թորոնթոն՝ 2-1 արդիւնքով յաղթելէ ետք:

Հ.Մ.Ը.Մ. ընդդէմ «Արարատ» մրցումին ընթացքին:

Իբրեւ իրաւարար, վարած եմ նաեւ Հ.Մ.Ը.Մ.ի Պէյրութի ֆութպոլի խումբին կարգ մը մրցումները Հալէպի մէջ, Հ.Մ.Ը.Մ.ի Հալէպի խումբին դէմ: Կը յիշեմ Փանոսը, Դրօն, բերդապահ Սագօն եւ ուրիշներ:

Վարած եմ նաեւ Հ.Մ.Ը.Մ. ընդդէմ «Արարատ» մրցումը, նաեւ՝ Հ.Մ.Ը.Մ.- «Կոտայք» մրցումը:

Ի՞նչ թելադրանք ունիք նոր սերունդին:

Թելադրանքս, աւելի ճիշդ փափաքս է, որ հայ ընտանիքներ իրենց զաւակները վստահին Հ.Մ.Ը.Մ.ին եւ իրենց զաւակները առաջնորդեն ակումբներ՝ մարզական խումբերու կամ սկաուտական շարքերու մաս կազմելու նպատակով:

Շնորհակալութեան խօսք ունիմ Հ.Մ.Ը.Մ.ի Լիբանանի քոյրերուն եւ եղբայրներուն, որոնք Սուրիոյ տագնապի այս դժուարին օրերուն իրենց կարելին ի գործ կը դնեն մեզ առանձին չձգելու համար: Շնորհակալութիւն նաեւ «Մարզիկ»ին, որ առիթը ընծայեց այս հանդիպումին:

Բոլորի՛ն վարձքը կատար:

ԱՐԱՋ ՕԶՊԻԼԻՍ

Գէորգ Թորոյեան
ՊԷՅՐՈՒԹ

Ֆութպոլասէր հասարակութեան եւ մանաւա՛նդ հայրենի ազգային խումբի խաղերուն հետեւորդներուն համար արդէն բաւական ծանօթ անուն է Արաջ Օզպիլիսը (Զպիլիսեան)։ Ճիշդ է, որ ան մեծ հռչակ չունի տակաւին, սակայն բոլոր տուեալները ունի յառաջիկայ տարիներուն թէ՛ իր մաս կազմած ակումբին եւ թէ ազգային խումբին հետ աւելի յաջող ելոյթներ ունենալու եւ լուսարձակները իր վրայ կեդրոնացնելու։

Ո՞վ է Արաջ Օզպիլիս։

Արաջ ծնած է 1990-ին, Պոլիս։ Հպատակութեամբ թուրք, սակայն ազգութեամբ այս հայ ֆութպոլիստը փոքր տարիքին ընտանիքին հետ կը տեղափոխուի Հոլանտա եւ ֆութպոլի հանդէպ իր հետաքրքրութիւնն ու սէրը զինք կը մղեն միանալու աշխարհահռչակ «Այաքս» ակումբին։

Արաջ ֆութպոլիստի իր այբուբենը կը սորվի «Այաքս»ի ֆութպոլի ակադեմիային մէջ։ Ան մաս կազմած է «Այաքս» ակումբի տարիքային բոլոր խումբերուն եւ ի վերջոյ 2010-ին, առաջին անգամ ըլլալով, կը կրէ «Այաքս»ի առաջին կազմին շապիկը։ 2009-ի Փետրուարին, ան երկուքուկէս տարուան պայմանագրութիւն մը կը կնքէ «Այաքս»ի հետ։ Այս երկուքուկէս տարուան մէջ ան յաճախ կը կրէ «Այաքս»ի շապիկը թէ՛ Հոլանտայի ախոյեանութեան մրցումներուն, թէ՛ բաժակի եւ թէ նոյնիսկ «Չեմփիընզ լիկ»ի մրցումներուն։ Հոլանտացի մարզիչ Մարթին Եոլ անոր վրայ մեծ վստահութիւն ունենալով յաճախ նկատի կ՚ունենայ զայն իբրեւ հիմնական մարզիկ։ «Այաքս»ի հետ ան իր պայմանագրութիւնը կը վերանորոգէ մինչեւ 2014։ Սակայն, Օգոստոս 2012-ին, կը միանայ ռուսական «Քուպան Կրասնոտար» խումբին եւ չորս տարուան պայմանագրութիւն մը կը ստորագրէ վերոնշեալ ակումբին հետ։ Մինչեւ այսօր «Քուպան»ի հետ ան կատարած է 19 մրցում եւ նշանակած է 9 կոլ։

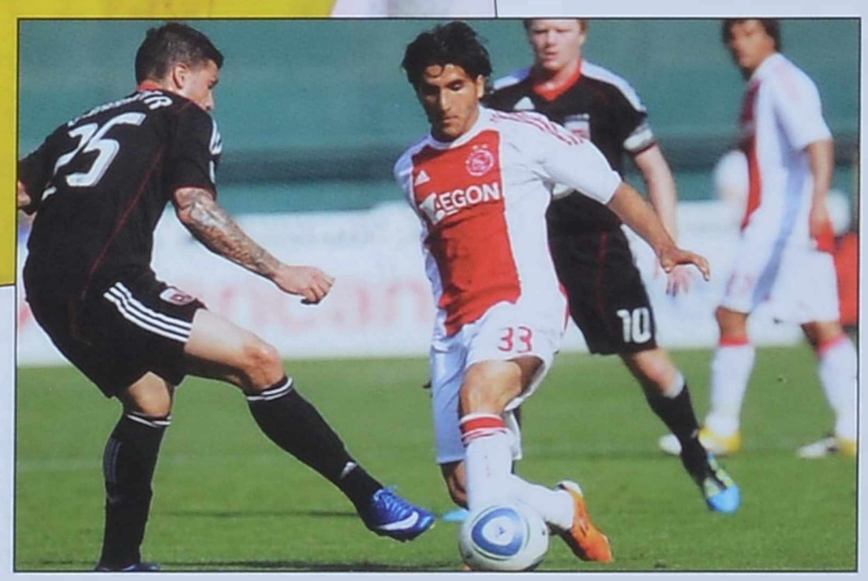

Ակումբներու հետ իր արդիւնաւէտ խաղարկութեան շնորհիւ, Արաջ շուտով ուշադրութիւնը կը գրաւէ Հայաստանի ազգային խումբի մարզիչ Վարդան Մինասեանին, որ չի վարանիր զայն հրաւիրելու ազգային խումբ։ Ան առաջին անգամ Հայաստան կը ժամանէ 30 Մայիս 2010-ին։ Յարդ ան ազգային խումբին հետ կատարած է 7 մրցում եւ նշանակած է 2 կոլ։

Արաջ միջնապահ մարզիկ մըն է։ Ան բաւական լաւ գնդակին տիրապետող, գեղեցիկ փոխանցումներ կատարող եւ յաճախ նաեւ կոլեր նշանակող է։ Անոր ամէնէն գեղեցիկ կոլը նշանակուած է 31 Մարտ 2013-ին, «Սպարտակ Մոսկուա»յի դէմ, 35 մեթր հեռաւորութենէն զօրաւոր հարուածով մը։ Արաջ նաեւ եղաւ «Այաքս»ի առաջին մարզիկը, որ յաջողեցաւ կոլ նշանակել «Մանչեսթըր Եունայթըտ»ի դէմ Օլտ Թրէֆորտի մէջ։

Բնականաբար, Արաջ Օզպիլիսի մեծագոյն իրագործումը կը մնայ «Այաքս» ակումբին հետ արժանթինեան «Ինտիփենտիընթ» ակումբին դէմ կատարած բարեկամական մրցումին անոր նշանակած կոլերը։ Արաջ եօթը վայրկեանի ընթացքին կը նշանակէ երեք կոլ։

Թէ՛ հայրենի կազմին եւ թէ տարբեր ակումբներու մաս կազմելով, Արաջ յաջողած է հանրածանօթ դառնալ եւ մասնաւորաբար հայկական ֆութպոլին անունը բարձր պահել։

Յառաջիկայ օրերուն, վստահ, աւելի շատ պիտի խօսուի հայազգի այս աստղին մասին։

Հ.Մ.Ը.Մ.Ի ԼՈՆՏՈՆԻ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԻ ՀԻՄՆԱԴՐՈՒԹԵԱՆ 34-ՐԴ ՏԱՐԵԴԱՐՁԻ ԵՒ «ՀԱՅ ՍԿԱՈՒՏԻ ՕՐ»ՈՒԱՆ ՏՕՆԱԿԱՏԱՐՈՒԹԻՒՆ

Նկարները՝ Էդուիզ Դաւիթեանցի

Գէորգ Յակոբծեան
ԼՈՆՏՈՆ

Սիւրբի տարածքին Հ.Մ.Ը.Մ.ի եւ հայ սկաուտութեան ունեցած ազգանպաստ առաքելութիւնը վերահաստատելու համար, բաւարար էր ներկայ գտնուիլ Հ.Մ.Ը.Մ.ի Լոնտոնի մասնաճիւղի հիմնադրութեան 34-րդ տարեդարձին եւ «Հայ Սկաուտի Օր»ուան տօնակատարութեան։

16 Մարտ 2013-ի երեկոյեան, Լոնտոնի մէջ կազմակերպուած այս հանդիսութիւնը լաւատեսութեան, ոգեւորութեան, ազգային պատկանելիութեամբ հպարտանալու առիթ ընծայեց լոնտոնահայութեան։

Հանդիսութեան ներկայ էին Միացեալ Թագաւորութեան մէջ Հայաստանի Հանրապետութեան հաւատարմատար Արա Մարգարեան, Մեծն Բրիտանիոյ եկեղեցական ու համայնքային խորհուրդի ատենապետ Արա Պալամուտեան, Շնորհք Քհնյ. Պաղտասարեան, քոյր միութիւններու ներկայացուցիչներ, հիւրեր ու ծնողներ։

Օրուան հանդիսավարուհի քոյր Արփի Ստեփանեանի բարի գալուստի խօսքէն ետք, մասնաճիւղի անդամները խումբ առ խումբ բարձրացան բեմ, ուր տեղի ունեցաւ դրօշակի արարողութիւն՝ Հայաստանի քայլերգով։ Ապա, յաջորդաբար խօսքեր արտասանեցին մասնաճիւղի խմբապետուհի քոյր Թինա Օհանեան, մասնաճիւղի վարչութեան ատենապետ եղբ. Էտմոնտ Ապրահամեան, Միացեալ Թագաւորութեան մէջ Հայաստանի Հանրապետութեան հաւատարմատար Արա Մարգարեան, որոնք անդրադարձան հայ նոր սերունդներու մարդկային եւ ազգային դաստիարակութեան մէջ Հ.Մ.Ը.Մ.ի ունեցած անգնահատելի դերակատարութեան, ինչպէս նաեւ՝ սուրբհայութեան դիմագրաւած դժուարութիւններուն զօրակցելու անհրաժեշտութեան։

Պաշտօնական խօսքերէն ետք տեղի ունեցաւ գնահատագիրներու բաշխում եւ աստիճանատուչութիւն։ Կ՚արժէ յիշել, որ վարչութեան կողմէ «Տիպար սկաուտ»ի կոչումին եւ եղբ. Յակոբ Պալամուտեանի շքանշանին արժանացաւ եղբ. Նարպէյ Մինասեան՝ իր խոնարհ ու նուիրեալ միութենական գործունէութեան համար։ Հանդիսութեան առաջին բաժնին աւարտին, մասնաճիւղին կրտսերագոյն արծուիկը հատեց միութեան 34-ամեակին նուիրուած կարկանդակը։

Հանդիսութեան երկրորդ բաժինը գեղարուեստական յայտագիր էր։ Գայլիկներն ու արծուիկները, արիներն ու արենոյչները, աստիճանաւորական կազմը, մաս-

նաճիւղի Սկաուտ. Խորհուրդն ու վարչութիւնը ամիսներու տքնաջան աշխատանքներէ ետք, հանրութեան ներկայացուցին հայաշունչ, սերտուած ու իմաստալից գեղարուեստական յայտագիր մը։ Սկաուտները պատմական ու ներկայ Հայաստանի կարեւոր կեդրոնները «կ՚այցելէին» ու տուեալ վայրին շուրջ լսատեսողական տեղեկութիւններ ստանալէ ետք, կը ներկայացնէին համապատասխան յայտագիր։ Օրինակ՝ Կիլիկիոյ մասին տեղեկութիւն ստանալէ ետք, խումբ մը սկաուտներ կատարեցին «Կիլիկիա» մաղթերգը, Մուշին ծանօթանալէ ետք՝ Մշոյ նուիրուած երգ ու պար, հետաքրքրական գաւեշտ, կենդանի պատկերի միջոցով, Ծիծեռնակաբերդ, Արցախ ու Սարդարապատ այցելութիւն եւ, վերջապէս, Հ.Մ.Ը.Մ.ի նշանակին տակ «Մի՛շտ պատրաստ» ըլլալու խոստում տուող խմբային երգ։ Ամէն ինչ հայկական էր ու խորհրդանշական, ինչ որ առաւել կ՚իմաստաւորէր երեկոյին կազմակերպման նպատակը։

Հանդիսութիւնը վերջ գտաւ բարձր տրամադրութեամբ, գնահատանքի ու գօրակցութեան արտայայտութիւններով։

Այս ձեռնարկով Հ.Մ.Ը.Մ. անգամ մը եւս վերահաստատեց, որ Արեւմուտքի համաշխարհայնացած, բազմամշակոյթ ու այլասերող միջավայրին մէջ, հայօրէն ապրելու ու գոյատեւելու հիմնական երաշխիքներէն մէկը Հ.Մ.Ը.Մ.ի սկաուտական շարքերուն մէջ կը խտանայ։ Իսկապէ՛ս Հ.Մ.Ը.Մ.ը հայակերտումի ու մարդակերտումի ամրոց է։

with the complements of

Restaurant Al-Mayass

ԵՂԲ. ԶԱՐԵՀ ԷՔՄԷՔՃԵԱՆ
Հ.Մ.Ը.Մ.Ի ԱՐԵՒՄՏԵԱՆ Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐՈՒ 2013-Ի «ՏԻՊԱՐ Հ.Մ.Ը.Մ.ԱԿԱՆ»

Թղթակից
ԼՈՍ ԱՆՃԵԼԷՍ

Հ·Մ·Ը·Մ·ի Արեւմտեան Միացեալ Նահանգներու Շրջանային Վարչութիւնը բարձր գնահատելով Եղբ· Զարեհ Էքմէքճեանի միութենական երկարամեայ գործունէութիւնը՝ 2013-ի «Տիպար Հ·Մ·Ը·Մ·ական»ի տիտղոսը շնորհեց անոր։

Եղբ· Էքմէքճեան ծնած եւ հասակ նետած է Դամասկոս, Սուրիա, 15 Սեպտեմբեր 1941-ին։ Ան երկրորդ եւ կրտսեր որդին է Մարտիրոս եւ Արաքսի Էքմէքճեաններուն։ 5 տարեկանին անդամակցած է Հ·Մ·Ը·Մ·ի Դամասկոսի մասնաճիւղին, իբրեւ գայլիկ։ Միաժամանակ սիրելով նաեւ մարզական կեանքը՝ մաս կազմած է մասնաճիւղի ֆութպոլի, պասքեթպոլի, լողի, ծանրաբարձութեան, աթլէթի մարզական ճիւղերուն։ Սակայն, հեծելարշաւը եղած է իր մեծագոյն սէրը, որուն մէջ անձնական ջանքերով մասնագիտացած եւ յաղթանակներու հասած է։ 1956-ին ան տիրացած է Դամասկոսի հեծելարշաւի ախոյեանութեան, ապա՝ 1957-ին եւ 1958-ին՝ Դամասկոսի եւ ամբողջ Սուրիոյ։ Այնուհետեւ, 1959-ի «Եգիպտոսի շրջագայութեան» մրցումին, ան հանդիսացած է ախոյեանը ամբողջ արաբական երկիրներուն։ Իսկ Լիբանանի «Միջերկրականեան շրջագայութեան» մրցումին ներկայացուցած է Սուրիան։

Մարզական իր աշխոյժ կեանքին առընթեր, եղբ· Էքմէքճեան սիրով կեդրոնացած է սկաուտական կեանքին վրայ, եւ իր հետեւողականութեան ու աշխատասիրութեան շնորհիւ՝ հասած է Աքելլայի պաշտօնին, միաժամանակ նշանակուելով մասնաճիւղի Սկաուտ· Խորհուրդի անդամ եւ Հ·Մ·Ը·Մ·ի կապ՝ Սուրիոյ սկաուտութեան մօտ։

1956-ին ան մասնակցած է արաբական առաջին ճամպորիին, 1960-ին՝ Յունաստանի, իսկ 1961-ին՝ Աւստրալիոյ համաշխարհային սկաուտական ճամպորիներուն։

Հակառակ Հ·Մ·Ը·Մ·ականի իր բազմազբաղութեան, եղբայրը անդամակցած եւ գործօն մասնակցութիւն բերած է իր ծննդավայրի Համազգայինի եւ Հայ Երիտասարդաց Դաշնակցութեան աշխատանքներուն։

1962-1963-ին, զինուորական իր երկամեայ պարտականութիւնը պատուով աւարտելէ ետք, Մայիս 1964-ին, մանկութեան ընկերոջ՝ Աստատ Քասսիսի հետ կատարած է իր երազած հեծելարշաւը աշխարհի շուրջ, սկսելով Լիբանանէն՝ անոնք անցած են քանի մը տասնեակ երկիրներէ եւ ի վերջոյ 1966-ին հասած են Անգլիա։ Պի·Պի·Սի·ն եւ մամլոյ այլ ներկայացուցիչներ հետեւած են այս եզակի հեծելարշաւին։ Այսքանով սակայն չէ աւարտած իրենց արկածախնդրութիւնը· անոնք նաւով շարունակած են իրենց ճամբորդութիւնը դէպի Մոնթրէալ, Գանատա, ուր հասած են Մայիս 1966-ին։ Մոնթրէալի մէջ, եղբ· Զարեհ միացած է Հ·Մ·Ը·Մ·ին՝ ստանձնելով պատասխանատու պաշտօններ։ 1970-ին ամուսնացած է եւ փոխադրուած է Սիէթըլ։

1971-ին, ընտանիքին հետ վերջնականապէս հաստատուած է Օքլընտ, ուր ոսկերչութեան եւ ժամագործութեան մէջ հրմտանալով՝ իր անձնական աշխատանոցը բացած է Պրրքլիի մէջ։ Անոր նախընտրութիւնը միշտ եղած է Հ·Մ·Ը·Մ·ը, որուն համար այլ նոյն տարին փոխանցուած է Հ·Մ·Ը·Մ·ի Սան Ֆրանսիսքոյի մասնաճիւղ եւ նշանակուած է անոր առաջին խմբապետը, այնուհետեւ եղած է Սկաուտ· Խորհուրդի անդամ։ 1974-ին ընտրուած է Հ·Մ·Ը·Մ·ի Արեւմտեան Մ· Նահանգներու առաջին Շրջանային Վարչութեան անդամ եւ իբրեւ շրջանի առաջին Ընդհ· Խմբապետ՝ կազմակերպած է շրջանի առաջին ընդհանուր բանակումը, գոյութիւն ունեցող չորս մասնաճիւղերու սկաուտական բաժանմունքներով (Լոս Անճելէս, Սան Ֆրանսիսքօ, Ֆրեզնօ եւ Մոնթեպելլօ)։ Եղբայրը իր ներդրումը բերած է նաեւ 1976-ին կազմակերպուած Նաւասարդեան առաջին մարզախաղերու ծրագրման աշխատանքներուն։

Եղբ· Զարեհի օրինակին հետեւած են իր երեք զաւակները՝ Ալինը, Անին եւ Մարտիրոսը, Հ·Մ·Ը·Մ·ի մէջ ստանձնելով մասնաճիւղային եւ Շրջանային մակարդակի պատասխանատու զանազան պաշտօններ։

1994-ին, եղբայրը իր երկու դուստրերուն հետ մասնակցած է հայրենիքի մէջ կազմակերպուած եւ պատմական նշա-

նակութիւն ունեցող Համա-Հ.Մ.Ը.Մ.-ական առաջին բանակումին։

Եղբայրը մեծապէս օգտակար հանդիսացած է 2000-ին, Ուոլնաթ Քրիքի մէջ Հ.Մ.Ը.Մ.ի «Կարս» մասնաճիւղի հիմնադրութեան եւ ընտրուած է անոր առաջին ատենապետը։

Եղբ. Էքմէքճեան Հ.Մ.Ը.Մ.ականի իր նուիրեալ գործունէութեամբ բարի օրինակը հանդիսացած է միութեան «Բարձրացի՛ր-բարձրացուր» կարգախօսին, որուն հարազատ թարգմանը եղած են նաեւ իր զաւակներն ու թոռները։

Եղբօր համոզումով՝ մշակոյթին եւ արժէքներուն հաւատարիմ մնալու համար անհրաժեշտ է առնչուիլ համայնքին հետ։ Իսկ իրեն համար, վերջին 70 տարիներուն, իր համայնքը Հ.Մ.Ը.Մ.ը եղած է։ Հ.Մ.Ը.Մ.ը եղած է նաեւ աշխարհի շուրջ ճամբորդելու եւ Հ.Մ.Ը.Մ.ականներու հանդիպելու իր երազին իրականացման աղբիւրը։ Աւելին, Հ.Մ.Ը.Մ.ը եղած է զինք հայ պահող կազմակերպութիւնը։

Թող եղբ. Զարեհ Էքմէքճեանի տիպարը բարի օրինակ դառնայ բոլորին։

ԱԼՄԵԼՕ

«ՀԱՅ ՍԿԱՈՒՏԻ ՕՐ»ՈՒԱՆ ԱՌԻԹՈՎ ԵՐԿՕՐԵԱՅ ԲԱՆԱԿՈՒՄ ԱԼՄԵԼՕՅԻ ՄԷՋ

Թղթակից
ԱԼՄԵԼՕ

16 եւ 17 Փետրուար 2013-ին, Վարդանանցի եւ «Հայ Սկաուտի Օր»ուան առիթով, Հ.Մ.Ը.Մ.ի Ալմելոյի սկաուտները կատարեցին երկօրեայ բանակում մը։ Անոնք գիշերեցին Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ եկեղեցւոյ մէջ եւ սկաուտական իրենց յայտագիրներու աւարտին՝ մասնակցեցան եկեղեցւոյ մաքրութեան աշխատանքին։

Սկաուտներ այս առիթով հանդիպում մը ունեցան Ալմելոյի հոգեւոր հովիւ Մաշտոց Քհնյ. Պաղտասարեանին հետ, որ տպաւորիչ ձեւով ներկայացուց Վարդանանց պատմութիւնն ու խորհուրդը։

Կիրակի, 17 Փետրուարին, առաւօտեան զարթնումէն եւ նախաճաշէն ետք, սկաուտներ մասնակցեցան Պատարագին, որմէ ետք անոնք Վարդանանց նուիրուած գեղարուեստական կոկիկ յայտագիր մը ներկայացուցին ժողովուրդին։ Յայտագրի պատրաստութեան մէջ մեծ էր դերը մասնաճիւղի խմբապետական կազմի անդամներ Սոնա Տէր Ղազարեանին եւ Յասմիկ Օհանեանին։

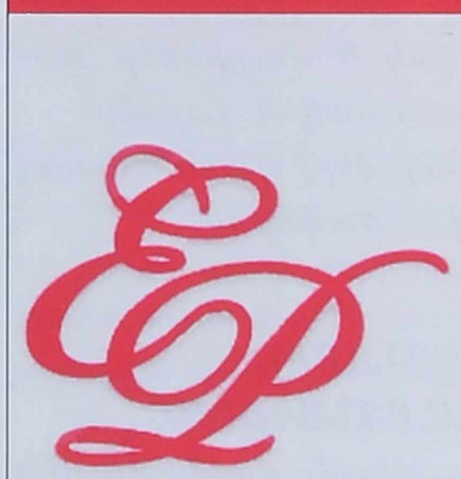

Elegance Plus

Shoes, Bags,
Fashion Accessories
& Gift Items

Bourj Hammoud - Dora - Armenia Street - Boyadjian Bldg.
Beirut - Lebanon
Tel. : 00961-1-248554, Fax : 00961-1-248556
Mob.: 00961-3-882811 - 00961-3-882812
E-mail: hratch@goldenmountains.com
hratchboy@hotmail.com

H. N. BOYADJIAN & CO.

Հ.Մ.Ը.Մ.Ի ՖՐԵԶՆՈՅԻ «ՍԱՍՈՒՆ» ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԻՆ ՍԿԱՈՒՏԱԿԱՆ ԱՍՏԻՃԱՆՆԵՐՈՒ ՏՈՒՉՈՒԹԻՒՆԸ ԵՒ ՁՄԵՌՆԱՅԻՆ ԵՌՕՐԵԱՅ ԲԱՆԱԿՈՒՄԸ

Սարգիս Փանոսեան
ՖՐԵԶՆՕ

Հ.Մ.Ը.Մ.ի Ֆրեզնոյի «Սասուն» մասնաճիւղի խմբապետական կազմին կազմակերպութեամբ, Կիրակի, 24 Փետրուարին, «Ասպարէզ» ակումբին մէջ տեղի ունեցաւ սկաուտական աստիճաններու տուչութիւն եւ փոխանցում, ներկայութեամբ վարչութեան եւ Սկաուտ Խորհուրդի անդամ եղբայրներու, մեծ թիւով ծնողներու եւ բարեկամներու։

Իրապէս գեղեցիկ էր պարզուած տեսարանը՝ պահ մը ներկաները փոխադրելով մանկութեան օրեր, երբ իրենք ալ, այս փոքրիկներուն պէս առոյգ եւ կայտառ, կ՚երգէին եւ սկաուտական ծափերով իրենց գոհունակութիւնը կը յայտնէին, իսկ հիմա, ձեռքի դանդաղ շարժումներով կը մասնակցէին գայլիկ, սկաուտ եւ արենոյշ եղբայրներու եւ քոյրերու ծափերուն ու կանչերուն, երնէ՛կ տալով մանկութեան քաղցր օրերուն։ Անոնք որոնք ապրած ու գործած են սկաուտական խումբերու մէջ, անո՛նք միայն կրնան ըմբռնել ու զգալ պարզուած տեսարանին քաղցրութիւնը։

Եղբ. Նշան Տէր Գալուստեան հանդիսութեան բացման խօսքը կատարելով՝ մասնաճիւղի վարչութեան անունով բարի գալուստ մաղթեց եւ ըսաւ. «Իրապէս մենք մեզ ուրախ եւ հպարտ կը զգանք, երբ այսպիսի առիթներով մեր շուրջ բոլորուած կը տեսնենք մեր ծնողները եւ մեր մեծ հայրերն ու մայրերը, որոնք իրենց զաւակներն ու թոռները կ՚առաջնորդեն Հ.Մ.Ը.Մ.ի մեծ ընտանիք։ Ի՞նչպէս չհպարտանալ, երբ կը տեսնենք մեր աչքին դիմաց նստած փոքրիկներ՝ սկաուտական իրենց տարազներով ու փողկապներով, կակուղ թաթիկներ՝ որոնք բարեւ կու տան ու կ՚առնեն։ Կը շնորհաւորենք մեր խմբապետական կազմը, որ օտար ափերու վրայ այսպիսի ազգօգուտ աշխատանք կը կատարէ՝ նոր սերունդը դաստիարակելով Հ.Մ.Ը.Մ.ի տեսլականով»։

Սկաուտ քոյրերը, եղբայրներն ու գայլիկները իրենց երգերով, կանչերով եւ ծափերով խանդավառեցին ներկաները, ապա տեղի ունեցաւ աստիճաններու տուչութիւն եւ փոխանցում։

Եղբ. Սեւակ Սանիկեան Առաջնորդի աստիճան ստացաւ, քոյր Սեդա Խաչիկեան՝ Մոկլիի օգնականի պաշտօն, երկու գայլիկ եղբայրներ, ամբողջացնելէ ետք կակուղ թաթիկի գիտելիքները, փողկապ ստացան, իսկ 9 գայլիկներ փոխանցուեցան սկաուտական շարքեր։

Հանդիսութիւնը վերջ գտաւ սկաուտական երգերով ու ծափերով։

ՁՄԵՌՆԱՅԻՆ ԵՌՕՐԵԱՅ ԲԱՆԱԿՈՒՄԸ

Կազմակերպութեամբ մասնաճիւղին խմբապետական կազմին, 8-10 Մարտին, երեք օրերու ընթացքին, Հ.Մ.Ը.Մ.ի Ֆրեզնոյի «Սասուն» մասնաճիւղին ձմեռնային բանակումը տեղի ունեցաւ անտառախիտ եւ ձիւնածածկ Շէյվըր լիճի ափին, մասնակցութեամբ աւելի քան 25 գայլիկ-սկաուտներու եւ օգնական ծնողներու։

Ուրբաթ, 8 Մարտի առաւօտեան, խմբապետական կազմի անդամներ՝ Աքելլա քոյր Լիսա Փանոսեան, Խմբապետուհի քոյր Կարինէ Գնտոյեան եւ

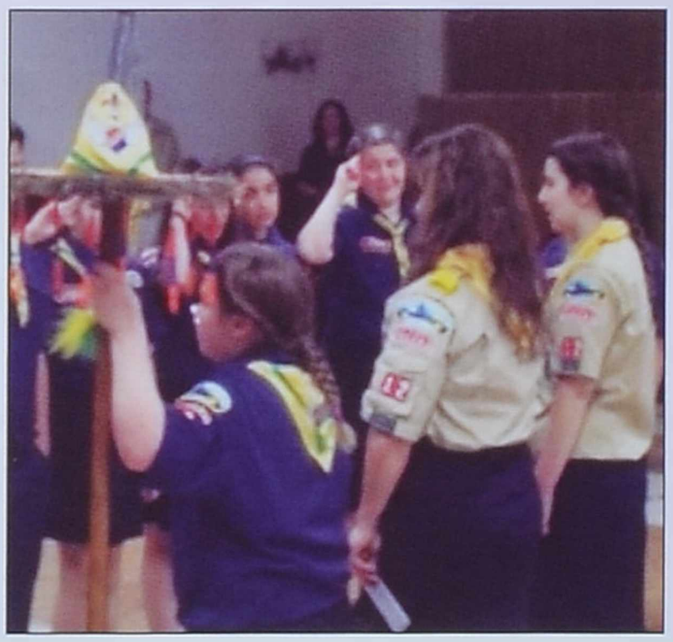

Պաղիրա քոյր Սօսէ Գնտոյեան, ընկերակցութեամբ 10 քոյրերու եւ եղբայրներու, Շէյվըր լիճ ուղղուեցան՝ բանակավայրի պատրաստութեան աշխատանքները կատարելու համար։ Հակառակ եղանակի աննպաստ պայմաններուն, անոնք երկյարկանի հսկայ շէնքը վերածեցին յարմար բանակավայրի՝ դասաւորելով ննջարաններ, խոհանոց եւ յարակից բաժանումներ։ Խումբին կ՚ընկերանային երկու խոհարարուհիներ եւ երկու ծնողներ։

Երեկոյեան, երկու ծնողներ Շէյվըր լիճ մեկնեցան՝ իրենց հետ տանելով սկաուտներուն պայուսակները։ Եղբայրներ եւ քոյրեր եւս անոնց ընկերացան։ Եղբայրներ Նշան Տէր Գալուստեանի եւ Յովհաննէս Գարօղլանեանի պարտականութիւնն էր Ուրբաթ գիշերուան հսկողութիւնը։ Երբ բոլորը բանակավայր ժամանեցին, տեղի ունեցաւ ընթրիք, ապա՝ Խմբապետուհին, քոյր Ռիթա Խաչիկեանը եւ սկաուտները ներկայացուցին գիտելիքներ եւ հայ հերոսներու մասին ծանօթութիւններ։

Շաբաթ, 9 Մարտին, ծնողներու առաջնորդութեամբ, բանակավայր ժամանեցին 12 գայլիկներ։ Դրօշակի արարողութենէն ետք, քոյր Կարինէն խօսեցաւ Հ.Մ.Ը.Մ.ի հիմնադիրներուն մասին, իսկ քոյրեր Լիսան եւ Սօսէն ներկայացուցին Սասունցի Դաւիթի աւանդական պատմութիւնը։

Տեղի ունեցան երգի փորձեր, Ապրիլ 24-ի ոգեկոչման համար, ինչպէս նաեւ՝ խարուկահանդէսի պատրաստութիւն, որ տեղի պիտի ունենար նոյն գիշերը, ձիւնապատ լերան լանջին։ Յաջորդեց ընթրիքի պատրաստութիւնը։

Եղբ. Մայք Թոփալեան, որ Շաբաթ օրուան գիշերային պատասխանատուն էր, գիշերուան մութին, հետը առնելով կամաւոր եղբայրներ եւ քոյրեր՝ քայլարշաւ մը կատարեց ձիւնապատ անտառի ճամբաներուն վրայ, վայելելով բնութեան անդորրը եւ անտառի ծառերուն վրայ հանդարտօրէն իջնող ձիւնի փաթիլները։

Կիրակի առաւօտ, նախաճաշէն ու բանակավայրին դիմաց ձիւնագնդակ խաղալէ ետք, բոլորը գոհունակ տրամադրութիւններով վերադարձան իրենց տունները։

ՀԱՒԱՏԱՒՈՐ ՈՒ ԱՆՍԱԿԱՐԿ ԾԱՌԱՅՈՒԹԵԱՆ ՕՐԻՆԱԿԸ

(ԵՂԲ. ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐՈՒՇԵԱՆԻ ՅԻՇԱՏԱԿԻՆ)

Հ.Մ.Ը.Մ.ի Սուրիոյ Շրջ. Վարչութիւն
ՀԱԼԷՊ

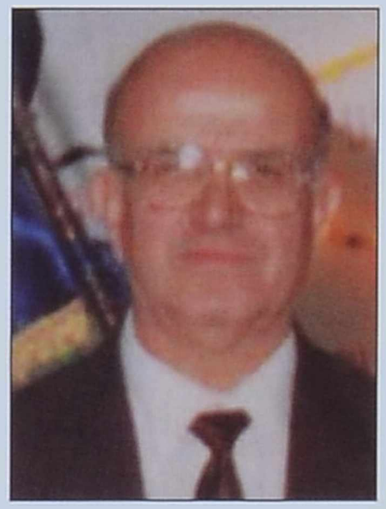

Երկար Տարիներ Հ.Մ.Ը.Մ.ին ծառայած եւ Ազգային իշխանութեան մէջ զանազան պաշտօններ վարած եղբ. Յարութիւն Արուշեան անողոք հիւանդութեան մը զոհը երթալով, մահացաւ 16 Յունուար 2013-ին։ Ան կը յատկանշուէր լուռ ու մունջ աշխատելու պատրաստակամութեամբ եւ հլու հնազանդ նկարագիրով։ Ան գիտակից անձն էր իր ստանձնած բոլոր պարտականութիւններուն, միշտ պատրաստ՝ հաւատարիմ եւ անսակարկ ծառայելու։

Եղբ. Յարութիւն Արուշեան ծնած էր 1931-ին, Պիթիասի մէջ, Իսկէնտէրուն։ 8 տարեկանին, ծնողքին եւ Մուսա լերան ամբողջ հայութեան հետ տեղահան կ՚ըլլայ դէպի Այնճար, ուր Ֆրանսական իշխանութիւնը հողաշերտ մը կը յատկացնէ իւրաքանչիւր գաղթական հայ ընտանիքի՝ տուն մը կառուցելու համար։ Ան փոքր տարիքէն կը կորսնցնէ հայրը։ Մայրը զինք կ՚ուղարկէ Կիպրոս՝ ուսանելու Մելքոնեան գիշերօթիկ վարժարանին մէջ , ուր կը մնայ 2 տարի։

Ճակատագրի չար բախտը դարձեալ կը հետապնդէ զինք, եւ Այնճարի մէջ տնաշինութեան համար իրենց յատկացուած հողաշերտը ճամբու մէջ մնալով, Արուշեան ընտանիքը դարձեալ կը մնայ անտուն, եւ գաղթականի ցուպը ձեռքին կը փոխադրուի Դամասկոս։ Հոս, պատանի Յարութիւնը կը ծանօթանայ յայտնի Հ.Մ.Ը.Մ-ական եղբ. Տիգրան Ոսկերիչեանին եւ կ՚ըլլայ սկաուտ, ապա՝ աստիճանաւոր եւ պատասխանատու, նաեւ՝ մարզիկ, որպէս պասքեթպոլիստ։ Արհեստով ան բեռնատարներու վարորդ էր։

1953-ին, եղբ. Յարութիւն վերջնականապէս կը փոխադրուի Հալէպ եւ կ՚ընտրէ կերպասի տպածոյի ասպարէզը, եւ տարիներու ընթացքին այս մարզին մէջ աշխատելով կը հիմնէ կերպասի տպագրութեան իր անձնական գործարանը։

Հալէպի մէջ, եղբ. Յարութիւն Արուշեան կը շարունակէ Հ.Մ.Ը.Մ-ականի աշխատանքը՝ գործելով զանազան յանձնախումբերու մէջ։ Իր վստահելի նկարագիրին համար ան ընդհանրապէս կը ստանձնէր գանձապահի պաշտօնը։ Երկար տարիներ կ՚ըլլայ կիշէի յանձնախումբի անդամ, ապա՝ վարչական։ Ան միշտ պատրաստ էր նիւթական օժանդակութեամբ նեցուկ կանգնելու միութեան աշխատանքներուն։

1980-ական թուականներուն զինք կը տեսնենք Հ.Մ.Ը.Մ.ի Սուրիոյ Շրջանային Վարչութեան մէջ, ուր ընդհատումներով կը ծառայէ մօտ 6 տարի, մինչեւ 1995։ 1996-ին, Շրջանային Վարչութիւնը գնահատելով իր երկարամեայ ծառայութիւնը, զինք կը պատուէ Հ.Մ.Ը.Մ.ի «Ծառայութեան» շքանշանով։

Հ.Մ.Ը.Մ-ական ըլլալու կողքին, եղբ. Յարութիւն եղած է Ազգ. Քարէն Եփփէ ճեմարանի խնամակալութեան անդամ, նաեւ՝ երկար տարիներ Ս. Յակոբ եկեղեցւոյ թաղական։

Ան ամուսնացած էր Ռեբեկա Ֆռունճեանի հետ եւ բախտաւորուած չորս զաւակով՝ Գօգօ, Արա, Սօսէ եւ Հերա։

Վերջին տարիներուն անողորմ հիւանդութիւնը չխնայեց իրեն եւ պատճառ դարձաւ մահուան։ Ան մահացաւ եւ թաղուեցաւ Այնճարի մէջ, 16 Յունուար 2013-ին ։

ԱԿՆՈՑԸ

Պատրաստեց՝ Շաղիկ Գէորգեան
ՊԷՅՐՈՒԹ

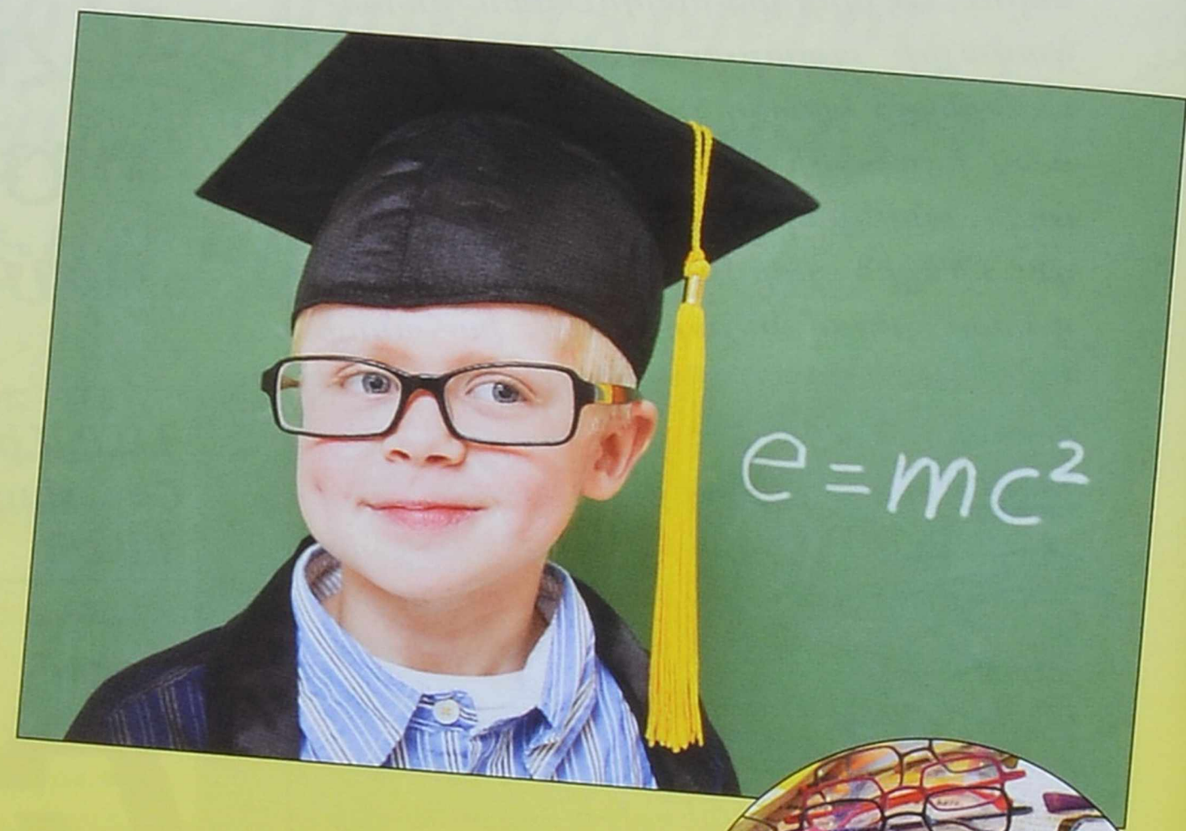

Թութանխամոնի դամբարանին մէջ հնագէտներ գտած են արեւու ակնոցի նմանող իր մը՝ զմռուխտէ նրբատաշ երկու կտոր, իրարու միացած լարով մը։

Առաջին անգամ 13-րդ դարուն, Հռոմի մէջ, մարդիկ սկսան պատրաստել թանկարժէք քարերէ ակնոցի ապակիներ, որոնք կը տկարացնէին աչքերու մէջ թափանցող արեւու ճառագայթները։ Անոնք շատ թանկ էին եւ հասանելի չէին բոլորին։ Յետոյ սկսան պատրաստել ակնոցներ՝ միայն մէկ աչքի համար։ Աւելի ուշ յառաջ եկաւ երկու շրջանակի գաղափարը։

Նափոլէոնի զինուորները ակնոցները կը վերամշակէին ծուխով եւ կը պատէին յատուկ լաթով։ 20-րդ դարու սկիզբը, ակնոցները կը նկատուէին անհասնելի, թանկարժէք առարկաներ, զորս կրնային միայն հարուստները ունենալ։ Բայց, ահա, 1920-ական թուականներուն, հռչակաւոր ձեւագէտ Գօգօ Շանէլի շնորհիւ աշխարհը ողողուեցաւ արեւու ակնոցներով։

Իրենց կարգին, տեսողութեան ակնոցները առաջին անգամ յայտնուած են Իտալիոյ մէջ։ Կ՚ըսուի, թէ ապակեգործ մը ապակի պատրաստելու ընթացքին պատահաբար նիւթ թափած է հարթ մակերեսին վրայ, իսկ յետոյ երբ նայած է՝ անդրադարձած է, որ իրերը աւելի մեծ կ՚երեւին։ Այսպէս, քայլ առ քայլ սկսած է զարգանալ ակնոցաշինութիւնը։ 14-րդ դարուն, չինացիներ մեծ թափով զարկ տուած են ակնոցներու շինութեան։ Իրերը մեծցնող այս «հրաշքին» յաջորդ զարգացումը եղած է 16-րդ դարուն։ Այդ օրերուն ակնոցը ձեւով մը կ՚ամրանար քիթին վրայ, բայց ան կը ցաւցնէր քիթը։ Միայն 16-րդ դարուն է, որ մասնագէտներ որոշեցին ակնոցը թելերու օգնութեամբ կապել ականջներուն, յետոյ ստեղծուեցան «պոչիկները», որոնք այժմ ակնոցի մը անբաժանելի մասնիկներն են։

ԱՂԱՒՆԻՆԵՐ

Գոյութիւն ունի աղաւնիի 297 տեսակ։ Աղաւնիները կ՚ապրին բարեխառն երկիրներու մէջ։ Անոնք տարբեր գոյներով եւ չափերով են, բայց իրարու կը նմանին իրենց կառուցուածքով՝ փոքրիկ գլուխ, կարճ եւ ամուր ոտքեր։ Թռչելու ընթացքին անոնց թեւերէն դուրս կու գան ձայներ, որոնց միջոցով անոնք կը հասկնան զիրար։ Աղաւնիները կը սնանին հացազգիներու հատիկներով, իսկ ձագերը՝ առաջին օրերուն աղաւնիի կաթով։ Ինչպէս բազմաթիւ թռչուններ, աղաւնին եւս ծանօթ է թռիչքի իր ճամբան ճիշդ գտնելու եւ տուն վերադառնալու կարողութեամբ։ Այդ յատկութեան շնորհիւ, աղաւնիներ մասնակցած են համաշխարհային երկու պատերազմներուն։ Օդաչուները աղաւնիները իրենց հետ կը տանէին, որպէսզի օդանաւի կործանման պարագային օգնութիւն կանչէին։

Աղաւնիները կրնան ապրիլ մինչեւ 30 տարի։ Աղաւնին միւս թռչուններէն կը տարբերի շատ բաներով։ Օրինակ՝ աղաւնին կրնայ թռչիլ ուղիղ վեր, ինչ որ չեն կրնար ընել շատ մը թռչուններ։ Սովորական աղաւնիի մը վրայ կայ 10 հազար փետուր։ Ան աշխարհի միակ թռչունն է, որ ջուրը կը կլլէ առանց գլուխը վեր բարձրացնելու։ Շատ սրատես է, կրնայ տեսնել 40 քլմ. հեռաւորութեան վրայ։ Ան մարդու նման շատ լաւ կը զանազանէ գոյները։ Եւ ամենազարմանալին՝ աղաւնիները երեք անգամ աւելի արագ կ՚ընկալեն տեսողական գիտութիւնը՝ քան մարդիկ։

Հայաստանի մէջ գոյութիւն ունի աղաւնիի վեց տեսակ։

ՇԱՐԼՈԹ ՀԻՒԶ-ՄԱՐԹԻՆ

Անգլիացի Շարլոթ Հիւզ-Մարթին երեսուն տարեկան էր, երբ աշխարհահռչակ արուեստագիտուհի դարձաւ, ապակեայ իրերու վրայ իր կիրարկած տարբեր թեքնիքով։

Ան կաթի շիշերու վրայ յատուկ թեքնիքով մը կը փորագրէր կենդանիներու եւ ագարակի տեսարաններ եւ գանոնք գաղտնօրէն կը գետեղէր իր բնակած գիւղին եւ շրջակայ գիւղերու բնակիչներու բնակարաններու դուռներուն առջեւ։

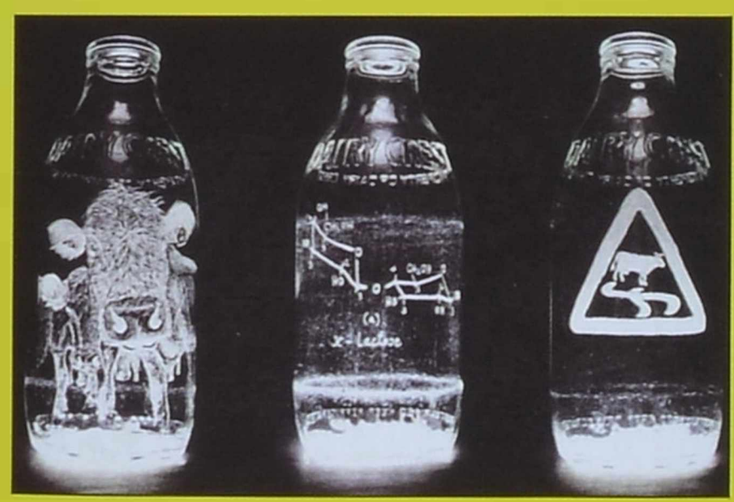

Արշալոյսին, գիւղացիները երբ այդ շիշերը կը գտնէին, չափազանց գոհ կը մնային անակնկալէն, կը հետաքրքրուէին թէ ո՞վ էր այդ գեղեցիկ շիշերուն հեղինակը։

Տարբեր Հայեացքով

Էլի Հուլիշեան

ՍՈՒՏՈՔՈՒ

3			5		2			9
	7						5	
		5		3		4		
1			6		5			7
		2		1		9		
6			8		9			5
		7		8		6		
	3						2	
4			1		6			8

Հորիզոնական եւ ուղղահայեաց 9 շարքերով եւ սիւնակներով (9x9) կազմուած գծագանցը բաղկացած է իւրաքանչիւրը 9 քառակուսի հաշուող 9 բաժիններէ (3x3): Բացառումի սկզբունքին կիրարկումով իւրաքանչիւր քառակուսիի մէջ թուանշան մը զետեղել՝ այնպէս մը, որ հորիզոնական իւրաքանչիւր շարք, ուղղահայեաց իւրաքանչիւր սիւնակ եւ 9 քառակուսինոց իւրաքանչիւր բաժին ունենայ 1-9 թուանշանները՝ իւրաքանչիւր թուանշան միայն մէկ անգամ գործածուելու պայմանով: Այլ խօսքով, ոչ մէկ պարագայի արտօնուած է թուանշան մը կրկնել միեւնոյն շարքին, սիւնակին եւ բաժինին մէջ: Սկսելու համար, կարգ մը թուանշաններ իրենց ճշգրիտ քառակուսիներուն մէջ զետեղուած են:

Պատասխանը՝ յաջորդիւ

Նախորդին լուծումը

2	4	5	7	9	8	3	6	1
1	8	7	4	6	3	2	9	5
3	6	9	2	1	5	7	8	4
7	5	1	3	2	6	9	4	8
4	9	3	1	8	7	6	5	2
8	2	6	9	5	4	1	3	7
5	7	8	6	3	1	4	2	9
9	3	4	8	7	2	5	1	6
6	1	2	5	4	9	8	7	3

ԽԱՉԲԱՌ ԹԻՒ 207

ԺԱՄԱՆՑ

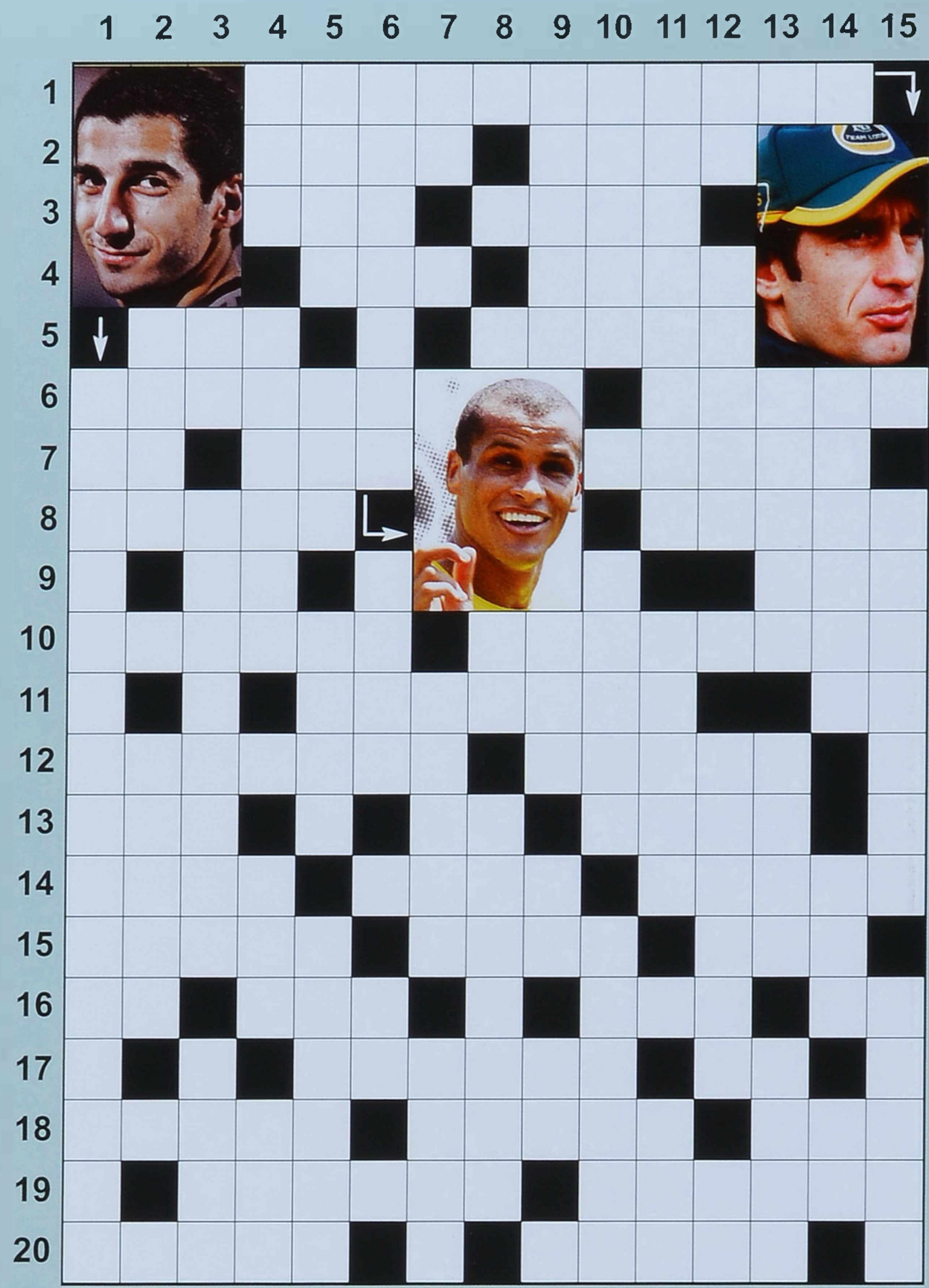

ՀՈՐԻԶՈՆԱԿԱՆ

1. «Ֆորմիւլա 1»ի իտալացի մրցավարորդ։
2. Վրան որթատունկ տարածելու կազմած - Կարճաբուն ծառ։
3. Քամի - Շողորթ, նշոյլ։
4. Լարաւոր նուագարան - Քուն։
5. Միջազգային կազմակերպութիւն - Արաբական դրամանիշ։
6. Անսասան - Սուրբ գրային մարգարէ։
7. Էական բայ - Հայ տղայ - Առասպելական թեւաւոր հրէշ։
8. Նուաստ, ամօթահար - Բեւեռաքաշ։
9. Ռուսերէն՝ այո՛ - Պոչ։
10. Եղելութեան հանդէպ առարկայական մօտեցում ունեցող - Բաժին։
11. Բովանդակ - Գրաբար՝ ո՞ւր։
12. Ջլապինդ - Բառային մասնիկ։
13. Աղուամազ - Իրերայաջորդ գիրեր - Մորթաթել՝ եղունգի արմատին շուրջ։
14. Արական օտար անուն - Նորապսակ կին - Նեղ բացուածք (հակ.)։
15. Շարաւ - Անդարձագիր - Նախանձի՛ր։
16. Անձնական դերանուն - Մոլեգին - Ցերեկ օր- Արգելական։
17. Լիբանանի լեռներէն - Կրկնուած ձայնաւորներ։
18. Ջաղացք - Թիկունք - Սպասէ՛։
19. Գաղթող թռչուն - Սամիթ, համեմային տունկ։
20. Օձադանակ, բանջարեղէն մը - Անօթութենէն ուշաթափիլ։

ՈՒՂՂԱՀԱՅԵԱՑ

1. Հայաստանի 2012-ի լաւագոյն ֆութպոլիստը։
2. Նենգութիւն - Ողբ, լաց։
3. Ցուցական ածական - Տաղաչափեալ քերթուած - Ժամանեց։
4. Եհովա անուան կրճատուած ձեւը - Վուշի հունտ - Զուարթ - Հ.Մ.Ը.Մ.-ական նախկին մամուլէն։
5. Խոպան - Սեփականութիւն - Ցորեն մաքրելու գործիք - Փաստաբան։
6. Պրազիլի ֆութպոլի նախկին աստղերէն - Յակոբի խաբուած եղբայրը - Ձայնանիշ։
7. Իրերայաջորդ տառեր - Խարազան - Կոկորդի գեղձ։
8. Այբուբենէն - Պաղիլ կամ ուծանալ։
9. Պտղատու ծառատեսակ - «Գեղեցիկ» կոչուած նահապետը - Ցուցական ածական - Լծորդութիւն։
10. Նուաստ - Նզովք - Կտակեր թռչուններու առաջին ստամոքսը։
11. Եւրոպական երկիր - Ընթացք - Մայրենի անունդ։
12. Դրկից գիրեր - Մեծագործութիւն - Ասորեստանի նշանաւոր մայրաքաղաքը։
13. Հացով ուտելի - Ջրալախուր - Արական օտար անուն։
14. Գալիք - Բազմութիւն - Ցուցական ածական։
15. Միջերկրականեան մայրաքաղաք - Գեղամ Սարեանի երկերէն։

ԹԻՒ 206 ԽԱՉԲԱՌԻՆ ԼՈՒԾՈՒՄԸ

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1	Ֆ	Ե	Ռ	Ն	Ա	Ն	Տ	Օ	Ա	Լ	Ո	Ն	Ս	Օ	■
2	Ի	Տ	Ր	Ի	Ս	■	Ի	Ն	Տ	Ի	Ր	Ա			
3	Լ	Ի	■	Ա	Պ	Ա	Տ	■	Լ	■	Ի	Մ			
4	Ա	Ն	■	Կ	Ն	Տ	Ա	Ն	Ա	Լ	■	Է			
5	Տ	Ք	Ն	Ա	Ջ	Ա	Ն	■	Ս	Ա	Ս	Տ			
6	Ե	■	Ա	Ր	Ա			■	Ս	Ի	■	Տ	Ի	Կ	
7	Լ	Ե	Ղ	Ա	Կ			Ա	Տ	Ա	Ն	Ա	■	Ր	
8	Ֆ	■	Մ	■	Ա			Ր	■	Մ	Ո	Ր	Ե	Կ	
9	Ի				Ն			Թ	Ի	■	Ի	Փ	■	Ի	
10	Ա			■	Ե	Ա	■	Ո	Ս	Ի	Ն	■	Ե	Տ	
11	Ս			Ա	Ղ	Մ	Ո	Ի	Կ	■	Ո	Մ	Ն	■	
12	Ի			Պ	Ա	Ր	■	Ր	■	Ե	Ի	Ս	■	Խ	
13	Ք	Ք	■	Տ	Ի	Ն	Ա	Ր	Ա	Ս	Ա	Ֆ	Ի	Ն	Ա
14	Ս	Ա	Կ	Ա	Ր	Ա	Ն	■	Բ	Ա	Ն	Ա	Լ	Ո	Ի
15	Ը	Թ	■	Պ	Ա	Կ	■	Ե	Ր	Ր	■	Ր			
16	Ր	Ա	Մ	■	Տ	■	Ա	Ր	Ա	Ք	Ս	■			
17	Ձ	Ր	Ա	Հ	■	Ս	Ր	Ա	Հ	■	Տ	Ա			
18	■	■	Թ	Ա	Թ	Ի	Ա	Ն	Ա	■	Ե	Մ			
19	Ա	Ն	Ի	■	Է	Ն	Տ	Ի	Մ	Ի	Ի	Ր	Է	Ց	■
20	Ծ	Ա	Լ	Ք	■	Ձ	■	Կ	■	Կ	■	Ի	Լ	Ի	Կ

Պատրաստեց՝ Տ.Մ. ԱՂԱՋԱՐԵԱՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՅԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ 98-ԱՄԵԱԿԻ ՀԵԾԵԼԱՐՇԱԻ, ԱԹԷՆՔ